

AARHUS UNIVERSITET

”Forskerne går i politisk flyverskjul...”

Læs om, hvorfor en professor vil have en uafhængig økonomisk tænketank på side 8

WWW.AU.DK/UNIVERS

#13

25. okt. 2010

UNivers

NYHEDER ■ INTERNATIONAL ■ NOBELPRISEN ■ DEBAT ■ FORSKNING ■ MØD EN TAP ■ OG MEGET ANDET ...

Her kører en atom-fysiker

Arbejdsløsheden stiger og stiger, og mange af de universitetsstuderende, som netop har lagt studiet og specialeskrivningen bag sig, har i stedet taget skridtet direkte ud i ledighedskøen.

Men skulle jobsøgningen helt glippe, kan man som akademiker sagtens blive lykkelig i en absolut ikke-akademisk branche.

LÆS MERE
SIDE 10-11

foto: Roar Lava Paaske | AU-foto

Nobelprismodtager giver uvurderlige kontakter

At have forskere i den absolutte verdenselite tilknyttet en forskningsenhed, giver et netværk som efterfølgende kan bruges aktivt af både den ph.d.-studerende og af professoren

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Da professor Dale T. Mortensen blev tildelt Nobelprisen i økonomi, blev armene både løftet højt i vejret i Århus og på Northwestern University i Chicago, Illinois syv tidszoner væk, hvor prismodtageren har været ansat siden 1965.

Når champagnepropperne også sprang i kontorerne omkring den århusianske ringgade, er det ikke bare, fordi prisen er gået til en topforsker med de familiære rødder dybt plantet i den jyske muld. Det var også, fordi pris-

modtageren gennem mange år har været nært tilknyttet arbejdsmarkedsforskningsmiljøet på Aarhus Universitet – senest på en femårig bevilling fra Grundforskningsfonden, som betyder, at han opholder sig på Institut For Økonomi tre til fem måneder om året.

Rygtes hurtigt i miljøet

Henning Bunzel er docent ved netop Institut For Økonomi og har arbejdet tæt sammen med Dale T. Mortensen. Han slår fast, at betydningen af at have en forsker tilknyttet fra det absolutte internationale førerfelt ikke kan overvurderes.

– Vi har f.eks. haft held til at tiltrække internationale ph.d.-studerende, der tager et halvt år til Århus i forbindelse med deres ph.d.-forløb. Samtidig holder vi årlige konferencer inden for vores del af arbejdsmarkedsforskningen på universitetets kursusejendom, Sandbjerg, hvor der hvert år typisk er 15 topnavne og 50-60 deltagere. Et yderst tilfredsstillende tal i vores lille forskningsmiljø, siger han.

Og det lille miljø, mener Henning Bunzel, er en af grundene til, at en topforskers tilknytning til Århus har så stor betydning.

– Det rygtes lynhurtigt i mil-

jøet, at vi har noget særligt at byde på, og det er efterfølgende meget nemmere at tiltrække andre topforskere til f.eks. konferencer eller forskningsprojekter, fordi vi blandt andet kan trække på Dales netværk.

Hvem topper om tyve år?

Det er Ebbe K. Gravensen, der er centerleder på Dansk Center For Forskningsanalyse, helt enig i.

– Det er langt hen ad vejen personlige relationer, der bestemmer samarbejdet. Det bliver lidt ligesom en loge, hvor man skal inviteres med af nogen, der allerede er indenfor. Vores undersøgelser

viser, at de forskere, man tager med på f.eks. EU-ansøgninger om bevillinger, oftest er dem, man med succes har samarbejdet med gennem hele karrieren, siger han.

Netop derfor skal de unge forskere kunne bruge de ældres netværk, når de skal ud i verden.

– Det handler om at få skabt det internationale netværk så tidligt som muligt. Som ung forsker skal man groft sagt planlægge, hvem man skal toppe med om 20 år. Og for at komme det rigtige sted hen, har man brug for nogle af de ældres kontakter, siger han. ■

>> LÆS MERE PÅ **SIDE 5**

LÆS
OGSÅ
I DETTE
NUMMER

NOBEL PRIZE GENERATES NETWORKS
RESEARCH UNITS WITH WORLD-CLASS
RESEARCHERS ON THEIR TEAM HAVE NETWORKS
THAT CAN BE A HUGE ASSET TO PHD SCHOLARS
AND PROFESSORS ALIKE.
READ MORE > PAGE 2

STJERNERNE NED I LABORATORIET
LEKTOR I FYSIK HANS KJELDSEN KAN
IKKE SKJULE SIN BEGEJSTRING OVER
ANALYSERNE AF DE MANGE DATA
FRA NASA'S KEPLER-SATELLIT.
LÆS MERE > SIDE 6

HJEMMELAVEDE ORGANER
ORGANDONATION BLIVER MÅSKE OVERFLØDIG
I FREMTIDEN. ÅRHUSIANSKE FORSKERE HAR
SKABT ET LILLE STYKKE VÆV, SOM KAN VÆRE
FORSTADIET TIL HJEMMELAVEDE ORGANER.
LÆS MERE > SIDE 7

RESULTATORIENTERET VIDENSØRD
MARTIN HAGELSKJÆR DAMSGAARD ER
PRESSECHIEF PÅ HANDELSSHØJSKOLEN OG
HAR SOM OPGAVE AT FORMIDLE KONTAKTEN
MELLEM PRESSEN OG FORSKERNE.
MØD EN TAP > SIDE 12

foto: Lars Kruse / AU-foto

A visit from the President of Eire

The biggest police presence ever seen in the history of Aarhus University was on hand to receive Mary McAleese, the President of Eire, when she visited the university on 12 October to give a lecture on the subject of "Small States in the New World Order".

The Lakeside Lecture Theatre was full to bursting point. Among other things, Mary McAleese talked about the moral pressure which Denmark and Eire can exert on larger countries – for instance with regard to issues such as green technology and aid for developing countries. She said that Denmark was a pioneer in these areas.

EUA conferences in Palermo and Århus

The European University Association (EUA) is holding a conference in Palermo on 20-23 October, and next year Aarhus University will be hosting the EUA's 10th anniversary conference. This anniversary conference, which will focus on the theme of development and the retention of talented researchers, will attract university staff from all over Europe to come to Aarhus in April 2011. The EUA is the largest European association of universities, research groups and other organisations with a vested interest in research and further education.

Nobel Prize helps to generate invaluable networks

NOBELPRIZE Research units with world-class researchers on their team have networks that can be a huge asset to PhD scholars and professors alike.

By Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Professor Dale T. Mortensen was awarded the Nobel Prize in Economic Sciences, arms were raised high in triumph both in Århus and seven time zones away at Northwestern University in Chicago, Illinois, where the award winner has been working since 1965.

The reason why the champagne was cracked open in Århus was not just because the award had gone to a top researcher whose family roots lie deep in the rich soil of Jutland, but also because Dale T. Mortensen has had close links with labour-market research at Aarhus University for many years – most recently thanks to a five-year grant from the Danish National Research Foundation which means that he works at the School of Economics and Management for three-five months a year.

News travels fast on the grapevine

Henning Bunzel is a senior associate professor at the School of Economics and Management, and has worked closely alongside Dale T. Mortensen. He says that the importance of having a world-class researcher associated with your department cannot be exaggerated.

"For instance, we've now managed to attract international PhD scholars to Århus to spend six months of their PhD studies here. And we hold annual conferences focusing on our area of labour-market research at the university's conference centre, Sandbjerg, normally featuring 15 top names and

attracting 50-60 participants each time. This is an extremely good number for a research environment of our modest size," he says.

According to Henning Bunzel, the small size of this environment is one of the reasons why a connection to a top researcher is so important.

"News travels fast on the grapevine – people soon know that we have something special to offer, which makes it easier to attract other top researchers for conferences or research projects. We can draw on Dale's network, which is one of the best trump cards you can have in your hand."

Where do you plan to be twenty years from now?

Ebbe K. Graversen, the leader of the Danish Centre for Studies in Research and Research Policy, agrees entirely.

"The main aim is to create an international network as early as possible."

Ebbe K. Graversen, leader of Danish Centre for Studies in Research and Research Policy

"Personal contacts are the key to collaboration. It's a bit like the Masons – you can only join if you are invited to join by someone who is already a member. Our studies show that the researchers people include in their EU funding applications tend to be the ones they have collaborated successfully

foto: Søren Kjeldgaard

Personal contacts are the key to collaboration. And Nobel Laureate Dale T. Mortensen has a network that can be a huge asset to PhD scholars and professors alike

with throughout their entire career," he says.

This is why young researchers need to be able to draw on the international networks established by their seniors.

"The main aim is to create an international network as early as possible. You could say that young researchers need to decide who they want to peak with twenty years from now – and they need to plan accordingly. And to get where you want to go, you often need to use the networks of the people who have gone before you," he says. ■

Extra information on the net: The Århus connection

"The Dale fairy-tale starts in 1980. And it has led to both world-famous research and a genuinely warm friendship."

These are the poetic words used by Niels Westergård-Nielsen, Professor of Economics at the School of Business, to describe the close collaboration between economists at Aarhus University and this year's winner of the Nobel Prize in Economic Sciences, Dale T. Mortensen.

Read the whole story about the partnership between Dale T. Mortensen and Aarhus University at au.dk/univers/nobel

UNivers

Udgives af Aarhus Universitet.

Kontrolleret oplag: **15034**
i perioden 1. juli 2009 - 30. juni 2010

Den nyeste udgave af **UNivers** kan findes i standere overalt på universitetet.

Næste nummer udkommer 8. november.
Deadline for indlæg 1. november kl. 10.

Fredrik Nielsens Vej 5, bygn. 1445
8000 Århus C

T: 8942 2334
E: univers@au.dk
W: www.au.dk/univers

Annoncer: dgMEDIA 7027 1155
Tryk: Hornslet Avistryk
ISSN: 1604-1607

Bjerg Tulinius
Ansv. redaktør
T: 8942 2449
E: btu@adm.au.dk

Hans Plauborg
Journalist
T: 8942 2334 / M: 2899 2234
E: hph@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332 / M: 6020 2708
E: hho@adm.au.dk

Ida Hammerich Nielson
Journalist
T: 8942 1981 / M: 6020 2626
E: ihn@adm.au.dk

Kristian Serge Skov-Larsen
Journalist
T: 8942 2480
E: ksl@adm.au.dk

Heidi Hemmingsen
Journalist
T: 8942 8056
E: hkh@adm.au.dk

Rikke Carlsen
Journalistpraktikant
T: 8942 2487
E: rc@adm.au.dk

Astrid Hellerup Madsen
Studentskribent
M: 2096 6855
E: ahm@adm.au.dk

Lasse Emil Frost
Studentskribent
M: 2567 0547
E: lef@adm.au.dk

Sanne Hyldgaard
Studentskribent
M: 2462 2860
E: shy@adm.au.dk

David Vranicar
Studentskribent
M: 5281 7609
E: univers@au.dk

Lars Kruse
Fotograf
T: 8942 2347
E: lk@adm.au.dk

Jesper Buch Rais
Fotografelev
T: 8942 2347
E: jbra@adm.au.dk

Roar Lava Paaske
Fotografelev
T: 8942 2347
E: rlp@adm.au.dk

Nikolai Lander
Grafisk designer
M: 2093 2682
E: nl@adm.au.dk

Danske universiteter i en global verden

Danske Universiteter afholder i løbet af den kommende tid en række debattmøder. Under overskriften "Universiteter i forandring" sættes der fokus på de væsentligste udfordringer, universiteterne står overfor. Første debattmøde d. 26. oktober har fokus på internationalisering og foregår på Københavns Universitet. Både medarbejdere og studerende inviteres til at deltage i debattmøderne. Se mere på event.ku.dk/internationale_universiteter

Besøg af Irlands præsident

Det største politiopbud i Aarhus Universitets historie stod klar til at modtage Irlands præsident Mary McAleese, da hun d. 12. oktober besøgte Aarhus Universitet. Hun skulle holde forelæsning under titlen: "Small States in the New World Order", og Søauditoriet var fyldt til sidste sæde.

Mary McAleese talte bl.a. om "det moralske pres", som Danmark og Irland kan lægge på de store lande – for eksempel i spørgsmål som grøn teknologi og ulandsbistand, hvor hun fremhævede Danmark som foregangsland. Læs hele reportagen fra mødet på: www.au.dk/nyheder

foto: Lars Kruse | AU-foto

Spejdere søger forskning med X-faktor

TTO AU går nye veje for at finde forskning med kommercielt potentiale.

Af Helge Hollesen

hho@adm.au.dk

Spejdere med næse for forskningsprojekters kommercielle potentiale skal nu afsøge forskningslandskabet på Aarhus Universitet for projekter med netop den X-faktor. I første omgang er tre sundhedsvidenskabelige institutter med i et pilotprojekt, hvor en såkaldt scout endevender tre projekter på hvert institut for at se, om de har kommercielt potentiale.

– Vi tror, der er meget god forskning, som kan udvikles til kommercielle succeser men af en eller anden grund ikke bliver anmeldt til universitetet. Vores mål er at fange de projekter og få dem anvendt industrielt, siger Christina Sylvester-Hvid, ph.d. fra konsulentvirksomheden Wiborg Aps. Her er de eksperter i at vurdere og udvikle kommercielle muligheder i life science forskningsprojekter.

Patenter ikke afgørende

Scoutingprogrammet er en del af Aarhus Universitets nye strategi for teknologioverførsel. Den skal over de næste tre år gennemføres af universitetets Technology Transfer Office (TTO), der som overordnet mål har, at mest mulig viden bliver omsat i anvendelse.

Antallet af patenter er dog ikke afgørende, understreger Flemming Fink, der er centerdirektør ved TTO.

– Målet er også at bringe forskerne sammen med eksterne partnere. Der kommer betydelig flere penge ind til forskningen gennem samarbejdsaftaler end fra patenter, siger han.

Scouting er ikke noget nyt fænomen på AU. Men hvor det før drejede sig om at fortælle forskerne, hvordan de kan bruge TTO, og at de har pligt til at indberette deres opfindelser til universitetet, bliver forskerne nu direkte involveret i processen.

Screenere forskning

For at finde de forskningsområder, der kan have et kommercielt

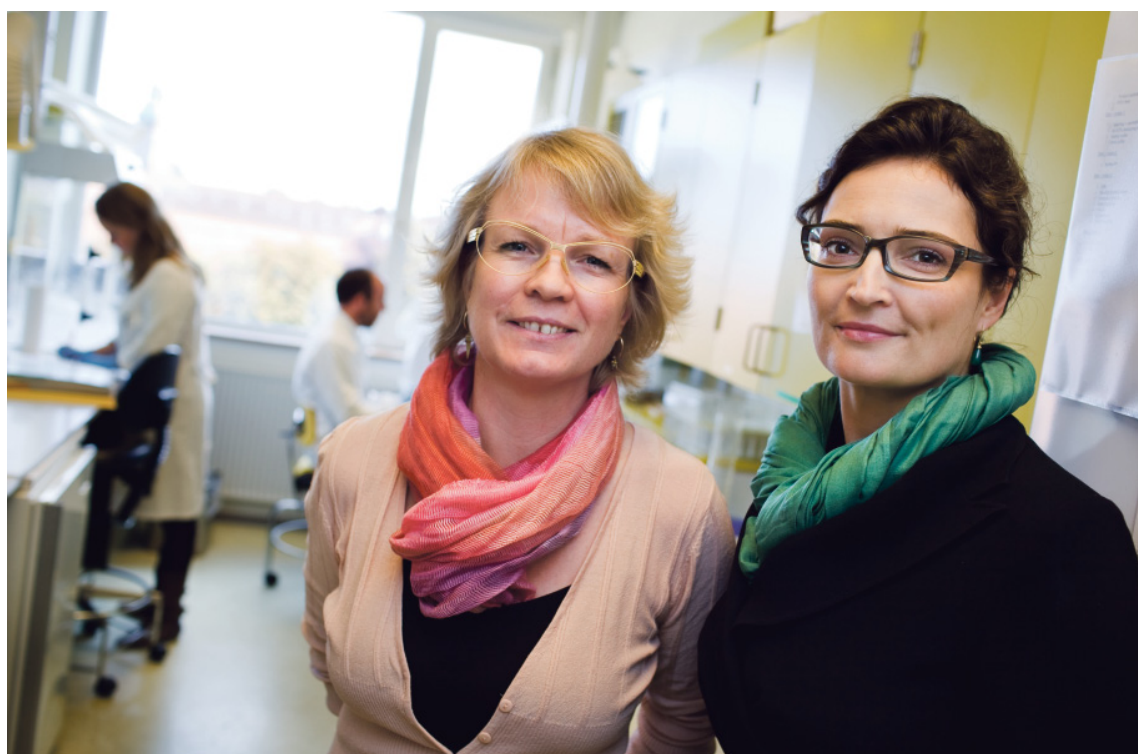

foto: Roar Lava Paaske | AU-foto

potentiale, screener konsulenterne forskningen på de tre institutter. De udvalgte forskere bliver så bedt om at beskrive et projekt i et abstract, som de sender til konsulenterne.

” Mange forskere har en usikker fornemmelse af, om de har gjort en opdagelse eller en opfindelse. Derfor ender det med, at de ikke anmelder den eller anmelder den for sent.

Konsulent
Christina Sylvester-Hvid

– Abstractet vil typisk være det samme, som indleveres i forbindelse med en publicering men med mere fokus på nytteværdien af forskningen, forklarer Christina Sylvester-Hvid. Hun understreger, at Scoutingprogrammet ikke skal fylde så meget, at det tager tid fra forskningen.

Senere på året præsenterer de udvalgte forskere deres forskning for hinanden på et seminar, hvor

de også får feedback på potentialet i deres projekter og råd om, hvordan projekterne eventuelt kan udvikles videre kommercielt.

– Vi mener, det er vigtigt, at forskerne får en forståelse af, hvad der skal til for at kommercialisere en opfindelse, og hvornår det rette tidspunkt er inde. Det skulle gerne lette processen med at anmelde. Desuden har vi som mål, at forskerne efter disse seminarer opfatter TTO-enheden som en service for dem, siger Christina Sylvester-Hvid.

Ambassadører

En del af TTO-enhedens strategi er, at blive mere netværksorienteret. Scoutingprogrammet skal være med til at finde ambassadører, der kan motivere deres kollegaer og har indsigt i, hvor der bl.a. er patentmuligheder, som skal udnyttes, før forskningsresultater bliver publiceret.

– F.eks. er det ikke sikkert, at ph.d.-erne tænker på, at der kunne være noget at beskytte, inden de publicerer deres afhandling, siger Flemming Fink.

I pilotprojektet medvirker Institut for Medicinsk Mikrobiologi og Immunologi, Farmakologisk

Institut og Institut for Medicinsk Biokemi. Projektet skal være gennemført inden jul, hvorefter TTO-enheden vil vurdere mulighederne for at fortsætte Scoutingprogrammet.

Nye incitamenter

Flemming Fink peger på, at TTO-enheden kan være med til at synliggøre forskningsresultater på en anden måde end via de faglige tidsskrifter og øge virksomheders interesse i at lægge penge i forskningen. Problemet er bare,

Konsulent, ph.d. Christina Sylvester-Hvid, (t.h.) er nu i gang med at finde projekter med kommercielt potentiale på tre sundhedsvidenskabelige institutter sammen med Katrine Hvid Ellegård, der har det daglige ansvar for scouting på Aarhus Universitet.

at en dansk forsker ikke som sin amerikanske kollega har glæde af at skrive patenter på sit CV. Og det er et paradoks, mener Flemming Fink.

– Når man har fået godkendt et patent, er det tjekket af på alle leder og kanter og har virkelig nyhedsværdi. Derfor ligger det også i den nye strategi for teknologioverførsel, at patenter og indberetninger skal tælle med på lige fod med publikationer.

Det er på dagsordenen, lover prorektor Søren Frandsen.

– Rektoratet ser gerne et øget fokus på samarbejde med virksomheder, og på de muligheder der ligger i spin-outs, patenter og licensaftaler. Det kræver, at vi arbejder videre med incitamentsstrukturer og meritering i bred forstand for at forbedre rammerne for de aktiviteter og udbrede dem til en bredere kreds af AU's institutter og forskere. ■

LÆS MERE OM STRATEGIEN FOR TEKNOLOGIOVERFØRSEL PÅ:

AU.DK/FAKULTETERINSTITUTTERMV/ADM/LED/PKE

MEDARBEJDERMØDE

Alle medarbejdere er inviteret til et møde den 9. november, hvor rektor vil give en status over den faglige udviklingsproces og præsentere de kommende dekaner. Samtidig vil der være mulighed for at stille spørgsmål til den samlede, kommende universitetsledelse.

Mødet finder sted den **9. november kl. 14.30** og bliver afholdt i Aulaen. Det vil også blive streamet på nettet, og der vil være storskærmsarrangementer på de lokaliteter uden for Århus, som ønsker det. Efter medarbejdermødet vil universitetsledelsen byde på et glas i Antikmuseet og ved storskærmsarrangementerne.

atrium.au.dk

HANDELSHØJSKOLEN
AARHUS UNIVERSITET

DET SAMFUNDVIDENSKABELIGE
FAKULTET
AARHUS UNIVERSITET

GRATIS MORGENOPLÆG OM EMNET:

LEDELSE I EN KRISETID

*Perspektiv, viden og inspiration
til morgenkaffen*

Kom og hør syv forskeres bud på, hvordan du som leder kommer sikkert igennem den økonomiske krise.

Foredragsrækken foregår på Handelshøjskolen fra kl. 8 - 9.30 og strækker sig over syv mandage.

1. NOVEMBER

Løser øget produktivitet velfærdssamfundets udfordringer?
Professor **Torben M. Andersen**

8. NOVEMBER

Er kvinder fra Venus og mænd fra Mars, når de udfører samme arbejdsopgave?
Lektor **Vibeke Lehmann**

15. NOVEMBER

Kan man forudse fratrædelser?
Lektor **Anders Frederiksen**

22. NOVEMBER

Bæredygtig ledelse
Professor **Steen Hildebrandt**

29. NOVEMBER

Vi kan uddanne entreprenører på universitetet!
Adjunkt **Claus Thrane**

6. DECEMBER

Findes der en opskrift på eksportsucces?
Professor **Philipp Schröder**

13. DECEMBER

Er der opskrifter på, hvordan firmaer bedst navigerer i det politiske miljø i Kina?
Prodekan for forskning, professor **Jakob Arnoldi**

SE MERE OG TILMELD DIG PÅ
WWW.ASB.DK/MORGENBUSINESS

Ledelse i en krisetid er et samarbejde mellem Handelshøjskolen og Det Samfundsvidenskabelige Fakultet på Aarhus Universitet. Den 1. januar 2011 bliver de to fakulteter fusioneret til Aarhus School of Business and Social Sciences – et af de fire nye hovedområder på Aarhus Universitet.

En vestlig kineser

NOBELPRIS Årets modtager af Nobels Fredspris har også forbindelser til Aarhus Universitet. Professor Anne Wedell-Wedellsborg har mødt Liu Xiaobo flere gange.

Af **Ida Hammerich Nielson**

ihn@adm.au.dk

-Han var totalt anderledes end andre kinesiske intellektuelle.

Sådan husker professor Anne Wedell-Wedellsborg, der er professor ved Afdeling for Asienstudier, sit første møde med den kinesiske nobelprismodtager Liu Xiaobo. Hun var på studieophold i Kina i midten af 1980'erne, da den berømte og berygtede forfatter pludselig stod på hendes værelse på Peking Universitet.

– Han bankede ikke på, han slog bare døren op. Han kastede sig ned på min seng og smed sine bestøvlede fødder op på bordet. Det var stik imod den sædvanlige kinesiske høflighed. Vi gik straks i gang med at diskutere Kafka, som vi begge var meget optagede af, siger Anne Wedell-Wedellsborg, der havde ladet rygten sive i litterære kredse, at hun gerne ville møde Liu Xiaobo. Rygten nåede heldigvis frem til hovedpersonen.

Allerede som litteraturstuderende skilte Liu Xiaobo sig markant ud med sin ikke-kinesiske væremåde og sin fascination af Vesten. En fascination, der både kom til udtryk i hans akademi-

ske karriere og hans politiske engagement.

Et sammensat menneske

I løbet af 1980'erne underviser Liu Xiaobo i litteratur på universiteter i Kina, USA og Europa. Et kort besøg på Aarhus Universitet bliver det også til. I 1989 begynder hans politiske engagement for alvor - han deltager i demonstrationerne på Den Himmelske Fredsplads og ryger de næste 20 år ind og ud af fængsel, husarrest og arbejdslejr. I 2008 blev han initiativtager og hovedforfatter til Charter 08, et meget vestligt orienteret manifest med opfordring til demokratiske reformer i Kina. Anne Wedell-Wedellsborg fortæller, at Liu Xiaobo er et meget sammensat menneske.

– Han har to sider. På den ene side er han en enfant terrible, der kritiserer systemet og lægger sig ud med alt og alle. På den anden side er han meget optaget af det eksistentiale, det individualistiske og indadvendte. En fællesnævner er, at han altid går meget op i eneren i modsætning til fællesskabet, siger Anne Wedell-Wedellsborg.

Hurtig på aftrækkeren

Det er ikke kun det offi-

cielle Kina, der farer i flint over den kontroversielle litteraturprofessor. Også andre progressive kinesere er skeptiske overfor Liu Xiaobo.

– Han er meget hurtig på aftrækkeren i sin kritik mod alt og alle. Og så er udtalelser om, at 300 års kolonistyre kunne have reddet Kina heller ikke noget, der falder i god jord, siger Anne Wedell-Wedellsborg.

I slutningen af 1980'erne besøgte Liu Xiaobo Aarhus Universitet. Siden har de danske universiteter indledt et samarbejde med et kinesisk universitet i Beijing. Bør Danmark overhovedet samarbejde med et land, der ikke overholder menneskerettighederne? Anne Wedell-Wedellsborg mener ikke, Liu Xiaobo ville have et problem med det dansk-kinesiske universitetssamarbejde.

– Det tror jeg, han synes er fint. Det er jo også en måde at påvirke med vestlige værdier. Han går ikke ind for boykot af Kina, siger Anne Wedell-Wedellsborg. ■

Tildelingen af nobelprisen til Liu Xiabo har udløst både støttedemonstrationer blandt menneskerettighedsforkæmpere og protester fra det officielle Kina.

foto: AFP/ScamPix

Den århusianske forbindelse

NOBELPRIS Århus-økonomer har i 30 år arbejdet tæt sammen med årets nobelpristager i økonomi, Dale T. Mortensen, og leveret altafgørende data til hans forskning.

Af Bjørg Tulinus
btu@adm.au.dk

-Dale-eventyret begynder i 1980. Og det er både blevet til verdensberømmet forskning og et rigtig varmt venskab. Så poetisk beskriver professor i økonomi ved Handelshøjskolen, Niels Westergård-Nielsen, det tætte parløb mellem økonomer ved Aarhus Universitet og årets nobelpristager i økonomi, Dale T. Mortensen. Dale T. Mortensen er i øjeblikket i Århus på et såkaldt Niels Bohr professorat og er samtidig professor ved Northwestern University i Chicago.

På en vej i Provence
I 1980 er en række økonomer samlet i Frankrig til en conference. Niels Westergård-Nielsen er med, og han har allerede hørt om Dale T. Mortensen under sit ophold ved University of Wisconsin og hans teori om, at økonomiske modeller kun kan sige noget om arbejdsmarkedet, hvis man også har viden om individers opførsel. På University of Wisconsin møder Århus-økonomen en af Dale T. Mortensens tidligere ph.d.-studerende, og snakken med ham overbeviser Niels Westergård-Nielsen og en række andre økonomer om, at de står over for en helt ny diskurs inden for arbejdsmarkedsforskningen – og at de vil være med helt fremme. – Vi stod en aften på en vej i byen Aix-en-Provence og blev enige om, at nu rykker vi! Og så begyndte vi at indsamle individdata, da vi kom tilbage til Danmark, fortæller Niels Westergård-Nielsen.

Enkelte individer i fokus
Økonomerne fra Aarhus Universitet får en aftale med Danmarks Statistik, hvorfra de som de eneste forskere herhjemme får lov til at trække data direkte. De første data dækker fem procent af den danske befolkning, fra 1976-80. Ved hjælp af de danske data og Dale T. Mortensens teorier kan Århus-forskerne blandt andet dokumentere, at der er en klar sammenhæng mellem størrelsen på ledighedsunderstøttelsen, ledighedsperiodens varighed og antallet af ledige. Jo højere understøttelse, jo længere ledighedsperiode og jo flere ledige. – Dales teorier handler om, at vi er nødt til at kigge på de enkelte individers reelle opførsel, før vi kan sige noget overordnet på det samfundsmæssige plan. Og vores data viste, at han har ret: en høj

Dale T. Mortensen er i øjeblikket tilknyttet Aarhus Universitet på et fem-årigt Niels Bohr professorat. Samarbejdet mellem universitetet og nobelprismodtageren går dog 30 år tilbage.

understøttelse betyder, at den enkelte ledige bliver mere selektiv i forhold til, hvilket job – eller hvilken løn – vedkommende vil tage, forklarer Niels Westergård-Nielsen.

Et hårdkogt Chicago
Dale T. Mortensen bliver løbende underrettet om de danske data, og i 1982 er han selv med til en conference i Sandbjerg, hvor førende arbejdsmarkedsøkonomer fra hele verden er samlet. – Dale var meget imponeret over de danske data. Vi har simpelthen været førende inden for det felt på verdensplan, og han har

altid husket at henvise til Aarhus Universitet og vores forskning i sine egne publikationer, siger Niels Westergård-Nielsen. I 1983 tager en nyslået ph.d. fra Århus, Niels Westergård-Nielsen, så turen til University of Chicago, som er et af byens andre store universiteter. I løbet af opholdet møder han igen Dale T. Mortensen fra Northwestern og alle de andre førende økonomer. – Det var et frygteligt miljø på University of Chicago. Når du sad og spiste frokost, var du pludselig sammen med en hel række nobelpristagere – og de fleste opførte sig noget specielt. Jordede alt og

alle og var altid i konkurrence. De unge blev skræmt fra vid og sans, og der var ikke mange kvinder, der kunne klare dét miljø, fortæller Niels Westergård-Nielsen. Men Dale T. Mortensen skiller sig ud. Han er altid imødekommende, gæstfri og meget social. – Han fandt et hus til mig og min kone, da vi var der, og han var ofte på besøg med sin familie i det år, vi boede der. Det var indledningen til et rigtig godt og varmt venskab. Den amerikanske ven har let ved at få antaget sine resultater, og de danske data bliver på den måde kendt og anerkendt i hele verden.

– Det var altid lidt sværere for os i Danmark at gøre tidsskrifterne interesserede i en undersøgelse af forholdene i et lille land i Skandinavien. Men når Dale brugte vores data i en større sammenhæng, så var der bid, fortæller Niels Westergård-Nielsen.

”Dale var meget imponeret over de danske data. Vi har simpelthen været førende inden for det felt på verdensplan.”

Niels Westergård-Nielsen, professor i økonomi, Handelshøjskolen

En amerikaner i Århus
Den helt store forbrødring mellem Århus-økonomerne og Chicago-professoren sker i slutningen af 90'erne, da Dale T. Mortensen bliver ansat på det daværende Centre for Labour Market and Social Research (CLS) ved Aarhus Universitet. På det tidspunkt begynder forskerne også at udvide Dale T. Mortensens pointe om, at individdata er nødvendige for at lave valide modeller til også at gælde for virksomheder. Siden da har økonomerne indhentet data fra virksomheder, der på den måde opfattes som individuelle agenter. – Helt overordnet kan man sige, at Dales teorier har vist, at individadfærd er afgørende for samfundets adfærd. Og det har jo været noget af et paradigmeskifte i forhold til tidligere, hvor ikke mindst marxistiske økonomer satte dagsordenen og hævdede, at det var den anden vej rundt, konkluderer Niels Westergård-Nielsen.

Resten af Dale-eventyret er efterhånden blevet genfortalt en del gange siden den mandag eftermiddag, hvor Dale T. Mortensen blev ringet op af Nobel-komiteen, kort før han skulle give en forelæsning på Aarhus Universitet. Den amerikanske professor har nemlig været ansat i et Niels Bohr professorat ved Institut for Økonomi siden 2006, og han tilbringer hvert år mellem tre og fem måneder blandt studerende og forskere ved Aarhus Universitet. Så når prisen overrækkes til Dale T. Mortensen i Stockholm den 10. december, sidder der nok også en Århus-forsker eller to og glæder sig bare en lille smule på egne vegne også. ■

Ny viden om stjernerne

FORSKNING Kepler-satellitten har bragt os tættere på stjernerne.

De nye opdagelser præsenteres på en NASA Kepler-pressekonference på Aarhus Universitet den 26. oktober.

Af Hans Plauborg

hnp@adm.au.dk

-Det er som at have fået stjernerne ned i laboratoriet.

Lektor i fysik Hans Kjeldsen kan ikke skjule sin begejstring over analyserne af de mange data fra NASA's Kepler-satellit, som han sammen med kollegaen Jørgen Christensen Dalsgaard har stået bag.

Resultaterne har ført til ny viden om en række fjerne stjerner og galakser, og analyserne har blandt andet været med til empirisk at understøtte forudsigelser i Einsteins specielle relativitetsteori fra 1905.

De nye opdagelser er på vej til at blive publiceret i videnskabelige tidsskrifter og vil første gang blive præsenteret på en stort anlagt pressekonference på Aarhus Universitet den 26. oktober.

Viden gennem solskælv

De to fysikere fra Danish Astero-Seismology Centre på Aarhus Universitet har hentet den nye viden ud af de såkaldte stjerneskelv, som er vibrationer og svingninger i stjernens indre. Svingningerne afslører en lang række informationer om stjernernes egenskaber, f.eks. hvor varme de er, hvor store de er og ikke mindst hvor gamle de er.

– Vi har en del viden om vores

egen sol ud fra disse astero-seismiske analyser. Med de nye data fra Kepler-satellitten er det første gang, vi har haft mulighed for at studere fjerne stjerner så grundigt, siger Hans Kjeldsen, der er leder af det center, som er tilknyttet de seismologiske analyser i Kepler-projektet. Projektet involverer ca. 400 forskere på verdensplan.

KIC 11026764

NASA's Kepler-satellit blev sendt af sted i marts 2009. Den er designet til at finde planeter i andre solsystemer, der ligner jorden og dermed muligvis indeholder liv. Men satellitten giver også en lang række data om de enkelte sole. For eksempel har den leveret uhyre

præcise data om stjernen ved navn KIC 11026764. De seismiske målinger viser, at stjernen, der er 2,05 gange større end solen, har indledt sin døds kamp og om nogle hundrede millioner år vil blive forvandlet til en kæmpestjerne, inden den falder sammen til en såkaldt hvid dværg. Samme skæbne venter vores egen sol, men først om ca. 6 mia. år. ■

MEDARBEJDERE OG STUDERENDE KAN FØLGE PRESSEKONFERENCEN LIVE VIA UNIVERSITETETS HJEMMESIDE ELLER I FYSISK AUDITORIUM, BYGNING 1523. HVOR ARRANGEMENTET VISES PÅ STORSKÆRM DEN 26. OKTOBER FRA KL. 17.00.

Forskerfight i den tunge vægtsklasse

FORSKNING Flere professorer stiller op til formidlingskonkurrencen Forskerfight 2010. – Også selv om der måske er for meget "Vild Med Dans" over konceptet.

Af Hans Plauborg

hnp@adm.au.dk

Når Folkeuniversitetet den 4. november slår dørene op til Forskerfight 2010, bliver det med en række af AU's mest garvede formidlere i hovedrollerne. De ni forskere skal konkurrere om at formidle deres forskning og vigtigheden af den på blot fire minutter, og et dommerpanel vil derefter kåre en vinder, der kan tage hjem med en check på 10.000 kr.

De to forudgående år har formidlingskonkurrencen primært tiltrukket yngre forskere og ph.d.-studerende, men i år kan flere af deltagerne skrive professor på visitkortet. Blandt andre Bobby Zachariae fra Psykologi

– Jamen, jeg har det bestemt lidt ambivalent med at stille op, siger psykologiprofessoren.

– Jeg synes, der er for meget underholdning og "Vild med dans" over konceptet. På den anden side er det vigtigt, at vi stiller op til formidling – også selv om det kun er fire minutter. Det skal man være god til. Når vi som forskere bliver interviewet til radio og

tv, har vi ofte kun 30 sekunder til at sige noget kvalificeret, siger Bobby Zachariae.

En interessant udfordring

Hans kollega, professor Philipp Schröder fra Handelshøjskolen (ASB), er en anden af de "tunge drenge", der stiller op i konkurrencen. Titlen på hans foredrag er "Rejsen til globaliseringens indre"

– Er det førstepræmien på 10.000 kr., der trækker?

– Ja, jeg er billigt til salg. Nej, spøg til side. Jeg stiller op, fordi jeg tager formidling seriøst og gerne også vil sende det signal til mine kolleger, siger Philipp Schröder.

Han mener, det er en meget interessant udfordring at skulle formidle forskning på blot fire minutter.

– Måske har folk fra Naturvidenskab og Sundhedsvidenskab lidt lettere ved det. I hvert fald har de jo vundet de sidste to år, så det må være på tide, at der kommer nogen fra Samfundsvidenskab og slår dem, griner Philipp Schröder. ■

Sidste års dommerpanel til Forskerfight. Dette års dommere skal blandt andet give karakterer til to professorer og en seniorforsker.

Lundbeckfondens Junior Group Leader Fellowships

Lundbeckfonden indkalder hermed ansøgninger til fem fellowships for særligt lovende unge forskere og deres forskergrupper.

Hvert Junior Group Leader Fellowship finansieres med DKK 10 mio. og løber over 5 år.

Bevillingerne tiltænkes fem forskere i 30erne, som er kvalificerede til at etablere eller videreføre forskergrupper inden for sundheds- eller naturvidenskab. Vi forestiller os forskere, som inden for de sidste 5-7 år har erhvervet en Ph.D. grad. Forskningen skal være grundforskning eller anvendt forskning, der emnemæssigt falder inden for fondens uddelingsstrategi, som kan læses på www.lundbeckfonden.dk

Lundbeckfonden ønsker at tiltrække såvel danske som udenlandske forskere bosat i udlandet, som ønsker at flytte til Danmark og fortsætte deres forskning her. Opslaget er ligeledes åbent for kvalificerede ansøgere ved danske universiteter og universitetshospitaler.

I ansøgningen skal der redegøres for projektets forskningsplan, medarbejdere, budget og hvorledes man forestiller sig forskergruppen indplaceret på en dansk forskningsinstitution. Desuden ønskes et C. V. med ledsagende liste over videnskabelige publikationer og anbefalinger.

Ansøgningen, som bedes udfærdiget på engelsk, skal indsendes via fondens elektroniske ansøgningsskema for Junior Group Leader Fellowships 2011 på www.lundbeckfonden.dk senest den 15. december 2010.

Yderligere information kan fås ved at kontakte forskningschef Anne-Marie Engel på tlf. 39 12 80 17 eller på mail@lundbeckfonden.dk

Lundbeckfonden er en erhvervsdrivende fond med betydelige aktieposter i de to børsnoterede selskaber H. Lundbeck A/S og ALK-Abelló A/S. Afkastet af fondens formue anvendes bl.a. til støtte af videnskabelig forskning overvejende inden for sundhedsvidenskabelig forskning, men også til biologisk orienteret naturvidenskabelig forskning samt fysik og kemi. Fonden uddeler årligt ca. 400 mio. kr. til forskningsformål.

LUNDBECKFONDEN

Lundbeckfonden
Vestagervej 17, 2900 Hellerup
Tlf. 39 12 80 00
www.lundbeckfonden.dk

DE NI DELTAGERE ER:

- **Jes Harfeld**, Det Teologisk Fakultet, ph.d.-stipendiat
- **Toke Høye**, Danmarks Miljøundersøgelser, seniorforsker
- **Pernille Maj Svendsen**, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, ph.d.-stipendiat
- **Morten Charles**, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, speciallæge og ph.d.-studerende
- **Philipp Schröder**, Handelshøjskolen, professor
- **Katrine Balsgaard Juul**, Det Humanistiske Fakultet, ph.d.-studerende
- **Thomas Aastrup Rømer**, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, lektor
- **Kasper Jahn**, Det Naturvidenskabelige Fakultet, ph.d.-studerende
- **Bobby Zachariae**, Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, professor

Tilmelding til Forskerfight 2010
folkeuniversitetet.au.dk

foto: Lars Kruse | AV-foto

Videnskaben kan endnu ikke lave et hjerte, men forskere fra Aarhus Universitet har taget de første skridt i den retning ved at skabe et lille stykke væv. Postdoc Morten Østergaard Andersen poserer her til ære for fotografen med et svinehjerte.

Hjemmelavede organer

FORSKNING Organdonation bliver måske overflødig i fremtiden.

Århusianske forskere har skabt et lille stykke væv, som kan være forstadiet til hjemmelavede organer.

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

En kittelklædt forsker blander forskellige væsker i en lille skål. Snart vokser lyserøde klumper frem af væsken. Det er kød, brusk, fedt og blodårer. Forskeren syr delene sammen til et hjerte, som han implanterer i et menneske. Det lyder som ren science fiction. Men måske ligger det hjemmelavede hjerte ikke så langt ude i fremtiden, som man kunne tro. Forskere fra Aarhus Universitet har nemlig taget de første spæde skridt ved at fremavle et lille stykke væv af stamceller og nanopartikler.

På Interdisciplinary Nanoscience Center (iNANO) sidder postdoc Morten Østergaard Andersen, som sammen med professor Jørgen Kjems har stået i spidsen for dannelsen af det nye væv. Reagensglas i alle afskygninger fylder godt op på det laboratorie-bord, hvor de banebrydende forsøg har fundet sted.

– De fleste organer i kroppen består af forskellige celler, der ligger i bestemte mønstre. Et knæ består f.eks. af brusk og knogle i

helt særlige kombinationer. Vi har fundet ud af, hvordan nanopartikler kan få stamceller til at udvikle forskellige typer væv i organiserede mønstre, siger Morten Østergaard Andersen.

Dyrt væv

Morten Østergaard Andersen holder en lille, hvid svamp op i vejret. Den ligner mest af alt en miniudgave af tandlægenes vattamporner. Den lille svamp spiller en stor rolle i forsøget på at lave organer. Forskerne former svampen til den ønskede form og drypper så stamceller og nanopartikler på den.

– Efter et stykke tid dukker væv, knogle og fedt op, og forskerne kan sy svampene sammen, som de ønsker. Svampene er lavet af et særligt materiale, som opløses i kroppen, så kun organet bliver tilbage, siger Morten Østergaard Andersen.

Indtil videre har forsøgene resulteret i et lille stykke væv på cirka en centimeter. Hvorfor ikke bruge en større svamp og gå i gang med at gro store organer som f.eks. et hjerte?

– Det er alt for ressourcekræ-

vende, siger Morten Østergaard Andersen.

” Man kan sagtens forestille sig en slags organbanker.

Morten Østergaard Andersen, Postdoc, iNANO

– Vi har brugt fire år på at skabe det lille stykke væv, vi har nu. Vi skulle finde de rette partikler, de rette stamceller, den rette type svamp, og vi skulle lave en masse eksperimenter. Det ville have været for dyrt med store organer. Men når teknikken engang er færdigudviklet, vil det ikke koste millioner at gro et rigtigt organ, for så skal du jo kun gro et enkelt, siger han.

Gåden om de komplekse celler

Der er stadig langt fra det lille stykke væv, forskerne har skabt, til et hjerte. For der er mange typer af celler, som forskerne endnu ikke kan skabe, det gælder f.eks.

leverceller og hjerteceller.

– For at et hjerte skal fungere som et hjerte, skal der være hjerteceller i det. Det er nemlig kun hjerteceller, der kan trække sig rytmisk sammen. Vores største udfordring er at kortlægge, hvordan stamceller bliver til de mere komplekse celletyper. Kroppen ved det godt, men vi ved det ikke endnu, siger Morten Østergaard Andersen.

Hvornår forskerne løser gåden om de komplekse celler, tør han ikke spå om.

– Det kan være, en japansk forskergruppe finder ud af at lave de mere komplicerede organer i næste uge. Måske går der flere år, før nogen af os knækker koden, siger han.

Næste skridt for de århusianske forskere bliver at skabe et lille knoglebrusk-stykke, som kan bruges i ødelagte knæ. Det sker i tæt samarbejde med Ortopædisk Forskningslaboratorium ved Århus Universitetshospital.

Organbanker

Når forskerne gennemskuer, hvordan stamceller bliver til mere specialiserede celler, er perspektiverne til at få øje på. Så vil patientens egne stamceller nemlig kunne benyttes til at skabe det nye organ, og derved undgår man, at kroppen afstøder organet.

– I dag bliver man nødt til at slå patientens immunsystem ud af kraft for at få det til at acceptere et fremmed organ, og det har

mange bivirkninger. Dem kan man undgå, hvis man i fremtiden kan dyrke organer baseret på patientens egne stamceller, siger Morten Østergaard Andersen. Stamcellerne udtages f.eks. fra vores rygmarg.

Men har man virkelig tid til at lave et nyt sæt lunger, hvis patienten efter en voldsom trafikulykke akut mangler det?

– Man kan sagtens forestille sig en slags organbanker, der har organer på lager. Så vil det være fremmede organer, men det er bedre end ingenting. Det helt store problem ved nutidige organtransplantationer er ikke kun, at organerne ikke matcher, men at der simpelthen ikke er organer nok, siger han. ■

!

NYT VÆV KAN BLIVE TIL ORGANER

Forskere fra Aarhus Universitet har for nylig skabt nyt væv ved hjælp af stamceller og nanopartikler. Stamcellerne udtages fra f.eks. rygmargen fra voksne donorer. Bag forskningsresultatet står et tværfagligt forskerteam fra bl.a. Interdisciplinært Nanoscience Center (iNANO), Molekylærbiologisk Institut og Ortopædisk Forskningslaboratorium på Århus Universitetshospital.

Debatten har brug for uafhængig tænketank

SAMFUNDSFORSKNING Forskerne går i flyverskjul, når den politiske debat koger over.

Derfor er der brug for et uafhængigt institut, som kan skabe overblik over partiernes økonomiske udspil, mener professor Torben M. Andersen.

Af Helge Hollesen
hho@adm.au.dk

Skal Danmark have en økonomisk tænketank, der kan være med til at skære igennem, når tallene svirrer gennem luften i en ophedet økonomisk debat?

Ja, mener Torben M. Andersen, der er professor ved Økonomisk Institut og en af de eksperter, medierne ofte henvender sig til for en kommentar til de økonomiske udspil fra rød og blå blok.

Kvaliteten af debatten om de politiske blokkes økonomiske planer er en af grundene til, at den tidligere formand for Det Økonomiske Råd nu foreslår en tænketank eller et analyseinstitut, som han foretrækker at kalde det.

– Men ofte bliver debatten også så politisk, at det bliver svært at deltage i den med viden og input om, hvad vi ved og ikke ved, og hvilke effekter partiernes udspil

kan have, siger Torben M. Andersen. Han medgiver, at økonomer fra universiteterne ofte går i flyverskjul.

– De færreste forskere har lyst til at gå ind i en ophedet politisk debat, begrundet han forskernes manglende udmeldinger.

Bedre klædt på

Alligevel støder man i medierne ofte på en forsker fra Aarhus Universitet, når de vil have en forskers vurdering af et økonomisk udspil. Så hvilken forskel kan en tænketank gøre?

– Vi har ikke altid tid til at sætte os grundigt ind i alle dagsaktuelle spørgsmål, og takker derfor ofte nej til den slags spørgsmål. Derfor ville det være bedre systematisk at have nogen, der ville være klædt på til at svare på spørgsmålene. Det er f.eks. bankernes økonomer, men de har jo deres interesser at varetage. Derfor er det bedre, at en institution har det ansvar.

– Hvorfor skulle forskere på et universitet være helt frie af interesser? De arbejder jo f.eks. ud fra bestemte økonomiske modeller, som der kan stilles spørgsmålstegn ved?

– Det kan og skal der også. Og selvfølgelig handler det om politik. Men der er forskel på, om man vinkler stof ud fra en specifik parts interesse eller forsøger at vurdere noget ud fra den viden, vi nu en gang har inden for faget. Andre fagfolk vil jo også vurdere arbejdet, og det skaber en stor disciplin. Ingen har lyst til at blive stemplet som useriøs af sine fagfæller.

Oplysning til debatten

Torben M. Andersens ide med analyseinstituttet er, at det i lighed med tilsvarende institutioner i udlandet løbende analyserer partiernes økonomiske udspil. Han tror, at udmeldingerne fra en tænketank med base i universiteterne vil skabe grundlag for en oplyst debat hos befolkningen.

– Outputtet fra den slags arbejde vil sjældent være at sige, at plan A er bedre end plan B, men at en plan er god, hvis man lægger vægt på vækst, og har ulemper, hvis man vægter lighed. Det vil give en reel politisk prioritering.

Torben M. Andersen mener, at tænketanken eller analyseinstituttet skal være offentlig for at undgå, at dens neutralitet bliver anfægtet.

”Der kan altid stilles spørgsmål ved, om tænketankens resultater er påvirket af dem, der finansierer den.”

Torben M. Andersen, professor ved Økonomisk Institut

– Der kan altid stilles spørgsmål ved, om tænketankens resultater er påvirket af dem, der finansierer den, siger professoren. Han mener ikke, tænketanken skal høre under et universitet.

– Der er jo tale om en slags myndighedsbetjening, og jeg mener ikke, det er en god ide at placere den på et universitet.

Desuden skal den formodentlig omfatte økonomer fra flere universiteter.

Ingen glasklokke

Danske samfundsforskere er tidligere blevet beskyldt for at blande sig for lidt i debatten om samfundsforhold og sidde i en glasklokke uden at komme ud med deres egne holdninger. Derfor bliver de udfordret af tænketanke med et klart ideologisk udgangspunkt. Men den analyse er sat lidt hårdt op, mener Torben M. Andersen

– Jeg synes, mange forskere er synlige, selvom jeg ofte hører, at andre faggrupper ikke har samme synlighed som økonomerne.

– Kritikken går på, at forskerne kommenterer andres holdninger, men ikke bringer deres egne holdning i spil i debatten?

– Det er også farligt. Det er fint nok at have en politisk agenda, men går man aktivt ind i agitationen for et eller andet forslag, overskrider man grænsen mellem forskning og politik. Forskere skal ikke gemme politiske projekter under dække af ekspertrollen, siger økonomiprofessoren som endnu et argument for det uafhængige analyseinstitut. ■

ErhvervsPhD – forskning for erhvervslivet

Informationsmøde for virksomheder & studerende på Aarhus Universitet

PROGRAM

13:00 – 13:30

Forskning for erhvervslivet

v/ professor og ph.d.-skoleleder Mogens Nielsen

13:30 – 14:00

ErhvervsPhD-ordningen

v/ konsulent for Forsknings- og Innovationsstyrelsen Jacob Alsted

14:00 – 14:30

Tilbageblik og erfaringer fra tidligere ErhvervsPhD-studerende hos B&O

v/ ErhvervsPhD og civilingeniør Rasmus Engholm, Vestas

14:30 – 15:30

ErhvervsPhD-ordningen i praksis: Du møder både nuværende ErhvervsPhD'er og en repræsentant for virksomheden

Vælg mellem to spor

A: ErhvervsPhD i det private v/ ErhvervsPhD-studerende, civilingeniør Sune Wolff og virksomhedsvejleder Henning Staun Nielsen, Terma A/S

B: ErhvervsPhD i det offentlige v/ ErhvervsPhD-studerende, antropolog Nina Holm Vohnsen og virksomhedsvejleder Kit Lykketoft, MindLab

15:30 – 16:00 Forfriskning/samtale.

TID OG STED

Torsdag den 18. november 2010 kl. 13:00 – 16:00

Konferencecentret, Fredrik Nielsens Vej 4, 8000 Århus C,

Bygning 1420, mødelokale 2.

DEBAT

Har du et synspunkt eller en kommentar, så bland dig i debatten
Send en mail til **univers@au.dk** eller ring på **6020 2626**
Se deadlines for debatindlæg på www.au.dk/univers/deadline

Diskrimination i verdensklasse

Ligestilling

Af Mikkel Freltoft Krogsholm & Mikael Bomholt Nielsen,
tidl. formænd for Studenterrådet

Aarhus Universitet vil gerne have flere kvindelige forskere. Derfor skævvrider man nu ansættelsesproceduren til kvindernes fordel. En mandlig ansøger skal fremover til samtale på baggrund af sine kvalifikationer. En kvindelig ansøger kommer med sine kvalifikationer og kolde kontanter fra ledelsen. Værsgo! At forskelsbehandle på baggrund af køn er ulovlig diskrimination, og det er lige nøjagtigt det, ledelsen foretager sig. Det understreges kun af, at man måtte indhente tilladelse for at kunne dispensere fra ligestillingsloven!

Louise Gade vil "sende et signal til kvinderne om, at de godt kan satse på en universitetskarriere". Men hvis det er kvindernes incitamenter, der skal ændres, hvorfor vedtager man så et initiativ, som udelukkende påvirker ansætterne? Initiativet ændrer intet for kvindelige kandidater, som overvejer deres karrierevej. Hvis markant flere kvinder ansættes fremover, kan det derfor kun betyde, at ansøgernes kvalifikationer ikke har været afgørende for ansættelsen. Og så er kønsdiskrimination blevet en realitet på Aarhus Universitet.

På Københavns Universitet har man indført et lignende initiativ, og her taler statistikkerne deres tydelige sprog. Efter at initiativet blev indført, er ansættelser af kvinder næsten blevet fordoblet. Medmindre ansøgerandelen af kvinder også er fordoblet, må kvinderne jo være blevet dobbelt så kvalificerede som deres mandlige konkurrenter. Lyder det sandsynligt? Næppe.

Ledelsen på AU forsøger at redde ansigt ved at påstå, at kvalifikationer stadig skal være afgørende for ansættelse. Men det er ikke realistisk med dette initiativ. Hvis kvalifikationer er afgørende, vil de nye økonomiske incitamenter jo ikke have nogen som helst effekt, og kvindelige ansøgere bliver i forvejen ikke diskrimineret. Ifølge Ligestillingsministeriet udgør andelen af kvindelige ansøgere til adjunktstillinger det samme som den andel, der ender med at blive besat af en kvinde. Det samme gør sig gældende for ansættelser af lektorer og professorer. Kort sagt: Kvinder diskrimineres ikke, når de ansøger.

Derudover tager ting tid. Man kommer ikke udenom, at verden på godt og ondt var anderledes, dengang rektor var ung. Det er heldigvis ændret, men ingen bliver hverken professor eller rektor på én dag. Grundlæggende bør vi glæde os over, at det går fremad med ligestillingen på universitetet. Der var ikke kønsdiskrimination før nu. Fremgangen til trods må vi aldrig kræve en "perfekt" 50/50-fordeling mellem kønnene alle steder til alle tider. Den, der tier, samtykker. Griber rektoratet eller bestyrelsen ikke ind over for dette tiltag, støtter man et initiativ, der ikke har saglig begrundelse i statistikkerne, og som kræver en dispensation fra ligestillingsloven. Køn frem for kvalifikationer, penge til institutterne på kort sigt, men underminering af fagligheden på langt sigt.

Rektoratet står ved tiltag om ligestilling.

Svar

Af Jørgen Jørgensen
Universitetsdirektør

Rektoratet tier ikke om det nye forsøg, der nu er iværksat på Aarhus Universitet for at fremme kvindernes forskerkarriere. Rektoratet har godkendt det forslag, der er udarbejdet af Taskforcen for ligestilling, fordi kvinderne i dag er meget dårligt repræsenteret i lektor- og professorstillinger. Omtrent halvdelen af de ph.d.-studerende er kvinder, men herefter skævvrides kønsfordelingen: 28,6 procent af lektorerne er kvinder, mens kun 11,5 procent af professorerne er kvinder. Rektoratet ønsker at sende et klart signal til institutterne om, at universitetet skal være bedre til at spotte de kvindelige talenter og støtte dem i at gå efter en forskerkarriere.

Forslaget omfatter 20 stillinger i den nuværende normering, hvor Aarhus Universitet har fået tilladelse af Videnskabsministeriet til at dispensere fra ligestillingsloven, hvis der ansættes en kvinde.

De 10 lektorater støttes med et års indledende ansættelse som postdoc. Det forventes, at en god start på lektoratet vil give kvinderne det fornødne skub til at gå videre med en forskerkarriere. Der ydes desuden et engangsbeløb på 100.000 kroner til forskningen, da mange forskere i dag er afhængige af at bruge en del tid og energi på at søge eksterne midler. I de 10 MSO-professorater, som Aarhus Universitet har fået tilladelse til, betaler universitetet lønnen for institutterne i de første to et halvt år.

Mikkel Freltoft Krogsholm og Mikael Bomholt Nielsen skriver bl.a., at dette initiativ ikke har saglig begrundelse i statistikkerne, og at det vil underminere fagligheden på langt sigt. Tillad mig afslutningsvis at citere medlem af Taskforcen for ligestilling, lektor Vibeke Lehmann Nielsen:

"Der er ingen beviser for, at sådanne initiativer, som det Aarhus Universitet nu tager, er ensbetydende med en underminering af fagligheden. Opfattelsen bygger grundlæggende på en påstand om, at et instituts økonomiske incitamenter perverterer et bedømmelsesudvalgs faglige professionelle normer - og det vel at mærke et udvalg, hvor der sidder repræsentanter fra andre institutter end det, som nyder godt af det økonomiske gode. Jeg savner beviser for denne påstand og for, at et bedømmelsesudvalgs faglige vurdering reelt set lader sig påvirke som påstået.

Desuden er Aarhus Universitets initiativ ikke en permanent løsning, men en saltvandsindsprøjtning med det formål at få ansat flere kvindelige forskere, der kan fungere som rollemodeller og mentorer for de dygtige yngre kvindelige forskere, som sidder rundt omkring. Analyser har således gang på gang vist, at de kvindelige forskere er lige så dygtige som de mandlige, men at de til gengæld er dårligere til at komme under vingerne af og dermed opnå stillinger gennem deres ældre kollegaer."

Ledig? Gå ikke i panik

Akademikerarbejdsløsheden stiger, og mange af de universitetsstuderende, som netop har lagt studiet og specialeskrivningen bag sig, har taget skridtet direkte ud i ledighedskøen. Men slap af, det tager tid at lande det første job, siger en forsker. Arbejdsløsheden vil nok blive langsomt mindre, siger en fagforening, og en nyudklækket akademiker opfordrer til at bruge job med løntilskud som en døråbner til det faste job.

UNivers har tema om akademikerarbejdsløsheden.

Hyr en akademiker med rabat

Løntilskud giver virksomheder mulighed for at ansætte ledige akademikere. For den ledige kan det give relevant erhvervs erfaring og være et skridt på vejen til fastansættelse.

Af Astrid Hellerup Madsen

ahm@adm.au.dk

-Det er nu, varen er på hylderne, siger Jens Mølbach, sekretariatschef i Akademikernes Centralorganisation (AC).

Med varen mener han gruppen af arbejdsløse højtuddannede. For den høje arbejdsløshed giver virksomheder, som normalt ikke ansætter akademikere, mulighed for det nu. Og oven i købet med et offentligt tilskud til lønnen.

– Selvtilliden hos nyuddannede falder, når alle jobansøgninger kommer tilbage med afslag. Et job med løntilskud kan gøre, at man får motivationen tilbage, siger Jens Mølbach.

Og netop den mulighed har Anne-Mette Hoffmann-Christensen nydt godt af. Hun blev i efteråret 2008 cand.mag. i historie og samfundsfag fra Aarhus Universitet.

– Det nytter ikke noget at gå i stå over, at man ikke blev headhuntet direkte fra universitetet. Da jeg skulle ud på arbejdsmarkedet, var det et skidt tidspunkt. Det var meget frustrerende at stå med en masse færdigheder, men uden at kunne få et job, husker hun.

En genvej til fast arbejde

Det kræver hårdt arbejde at få et job. Anne-Mette Hoffmann-Christensen har været på opgraderingskursus, i forskellige virksomhedspraktikker, og det seneste år har hun haft et job med løntilskud hos SCENEAgenturet (en sammenslutning af scenekunstnere, der hjælper medlemmerne med administrativt arbejde og kommunikationsopgaver) i Århus.

– Jeg ser det som dele af noget større, som en proces hen imod et fast arbejde. Som nyuddannet konkurrerer man om jobbene med nogen med lang erhvervs erfaring. Det er den erfaring, jeg er ved at

opbygge nu, siger hun.

For det kan være svært at sætte ord på sine kompetencer som nybagt kandidat. Hvad kan man helt konkret bedre end andre i kraft af sin uddannelse eller fra frivilligt arbejde? Det er nogle af de ting, Anne-Mette Hoffmann-Christensen har fået afklaret det seneste år.

– Man kan sige, at jeg har fået sat mine kompetencer ind i en arbejdsmæssig sammenhæng. Jeg har fundet ud af, hvad det egentlig er, jeg kan, siger hun.

Og ifølge Jens Mølbach fra AC er det lige netop det, der er hensigten med løntilskudsjob.

– Det er primært mindre og mellemstore virksomheder, der vælger disse ansættelser. Og i den type virksomheder er der stor mulighed for at få meget ansvar og at komme tæt på beslutningerne, siger han.

– For mange bliver det en genvej ind på arbejdsmarkedet. ■

!

JOB MED LØNTILSKUD

• En ansættelse med løntilskud er for ledige med ret til at blive aktiveret.

• Ansættelsen kan både være i private og offentlige virksomheder, foreninger og organisationer. Virksomheden får et tilskud til lønnen. Se satser for løntilskud og læs mere på www.ams.dk/Regler-og-satser.

• Arbejdsmarkedstyrelsen fører ikke statistik over, hvor mange der fastansættes efter et job med løntilskud. Da AC kørte første omgang af Akademikerkampagnen (hvis formål er at promovere akademikere over for danske virksomheder) blev omkring 80% fastansat efter endt ansættelse i job med løntilskud.

foto: Rør Lova Pooske | AU-foto

Selv om et job med løntilskud ikke nødvendigvis ender i en fastansættelse, vil Anne-Mette Hoffmann-Christensen klart anbefale det til andre ledige.

Man kan aldrig

Ph.d. i atomfysik Ulrik Leif Nielsen havde ekspertstillinger inden for sit felt. Men pludselig fik han ingen af de jobs, han søgte. Nu kører han taxa. Og elsker det.

Af Lasse Emil Frost

lef@adm.au.dk

Taxa nr. 314 stævner roligt ud på Nordre Ringgade en helt almindelig mandag eftermiddag. Men noget er ikke, som det plejer. Radioen er tunet ind på P1, Beethovens 32 klaverersonater ligger fremme over handskerummet, og manden bag rattet beretter begejstret om kvantemekanik og nicheagtige operativsystemer. 51-årige Ulrik Leif Nielsen er da heller ikke ligefrem prototypen på en taxachauffør. Ph.d.-graden i atomfysik fra Aarhus Universitet forhindrer ham dog ikke i at nyde tilværelsen bag rattet.

– Efter jeg er blevet vognmand, føler jeg mig fri som en fugl. Jeg vil ikke bytte for noget andet i verden, smiler han.

Det var imidlertid mest af nød, at han en forårsdag for seks år siden tog sin første vagt

som afløser hos Aarhus Taxa. Vi skruer tiden tilbage, mens vogn 314 bevæger sig ud af byen.

Fra drømmejobs til understøttelse

Udsigten til at kunne sætte sit personlige præg på en af branchens pionerafdelinger havde lokket Ulrik Leif Nielsen til en stilling som internetsikkerhedsekspert hos Tele Danmark Internet (senere TDC). Forud var gået små tyve år som blandt andet forsker ved både Argonne National Laboratory (University of Chicago) og AU og som datakommunikationsspecialist i det private erhvervsliv ved LEC (senere IBM). Men især stillingen som lektor ved UNI-C's nystartede afdeling for Scientific Computing vækker glæde i hans øjne.

– Det var simpelthen drømmejobbet. Vi rejste hele verden tynd for at indsamle viden og udveksle erfaringer. Det eneste

Foto: Rolf Lavng Pedersen | AU-foto

– Livskundskab, dét kan man aldrig blive for klog på. Jeg mener ikke, man kan være overkvalificeret til noget job, faktisk føler jeg tværtimod, jeg er blevet et mere helstøbt individ af at køre taxa, siger Ulrik Leif Nielsen.

være overkvalificeret!

negative er, at det ikke varede længere, fortæller Ulrik Leif Nielsen.

Afdelingen blev nemlig et par år senere lukket ned som led i en større spareplan.

I vinteren 2003 sluttede eventyret i TDC. Ulrik Leif Nielsen havde oplevet, hvordan en strategisk nyorientering fik flere af hans arbejdsopgaver til at forsvinde.

– Så da der i foråret 2003 blev varslet massefyringer, vidste jeg, at mine dage var talte, fortæller han.

Og ganske rigtigt. Kort efter blev der indgået en fratrædelsesaftale.

Men efter adskillige jobsamtaler var der stadig ingen ny stilling i sigte, selv om Ulrik Leif Nielsen flere gange efterfølgende fik at vide, at han var den klart bedst kvalificerede.

– Omfanget af mine kvalifikationer gav faktisk bagslag, fordi man hellere ville ansætte en yngre ansøger med mindre erfaring. De var nemlig både billigere i drift og mere fejlelige, siger han.

– Og så var gode råd dyre. Men på det tidspunkt var jeg ligeglad, om jeg skulle feje gader eller køre taxa. Jeg ville for alt i verden

bare undgå at ryge på understøttelse. Jeg havde jo en familie at forsørge, uddyber han.

Et mere helstøbt individ
Ulrik Leif Nielsen tog således sin første vagt som afløser hos Aarhus Taxa i marts 2004 alene fordi, alternativet var understøttelse og en uvirksom tilværelse som arbejdsløs. Det skulle dog hurtigt ændre sig.

” På det tidspunkt var jeg ligeglad, om jeg skulle feje gader eller køre taxa. Jeg ville for alt i verden bare undgå at ryge på understøttelse

Ulrik Leif Nielsen,
Taxachauffør

– Jeg opdagede, at jeg fik abstinenser, når jeg ikke havde været ude at køre. På en eller anden måde blev jeg nok lidt for-

elsket i den daglige kontakt med familien Danmarks skæbner på både godt og ondt, erindrer han.

Pludselig afbryder Ulrik Leif Nielsen samtalen og peger ud af sideruden. Vogn 314 er nu nået til det åbne, kuperede landskab ved Århus Kommunes ydre grænser.

– Nu skal vi altså lige nyde udsigten over Norsminde. Taxajobbet giver jo helt unikke muligheder for bare at åbne øjnene og lade sig betage af synsindtrykkene, erklærer han fascineret og afslører, at natursyn som dette ofte giver ham en lille klump i halsen.

På vej tilbage mod det centrale Århus fortæller han, hvordan familien Danmark tit konfronterer ham med spørgsmålet, om han nu ikke er lidt for klog til at køre taxa.

– Jeg svarer altid, at livskundskab, dét kan man aldrig blive for klog på. Jeg mener ikke, man kan være overkvalificeret til noget job, faktisk føler jeg tværtimod, jeg er blevet et mere helstøbt individ af at køre taxa, siger Ulrik Leif Nielsen, inden han igen drejer sin vogn ind på parkeringspladsen ved Studenternes Hus og stopper taxameteret. ■

A-kasse: Go west!

At være mobil er grundlæggende en god ide, men man behøver ikke kun at kigge mod hovedstaden, siger Akademikernes A-kasse.

Af Sanne Hyldgaard

shy@adm.au.dk

Intet i vores rapporter afslører, at det skulle være nødvendigt at flytte til for eksempel hovedstaden for at få job, siger kommunikationschef hos Akademikernes A-kasse, Hans Christian Nielsen.

– Der kan selvfølgelig gemme sig variationer i de tal. Generelt råder vi alle vores medlemmer til at være så mobile som muligt. Lige nu ser vi for eksempel arkitekter, der søger til Beijing, fordi det er der, der er jobs. Især det første

år på arbejdsmarkedet skal man turde flytte sig, siger Hans Christian Nielsen.

AAK dækker 50% af alle akademikere, der har forsikret sig, og hvis man som nyuddannet skal flytte sig, bør man ifølge Hans Christian Nielsen i lige så høj grad vende blikket mod Vestdanmark som mod øst.

– Vi får jævnligt opkald fra firmaer fra for eksempel Vestjylland, der overhovedet ikke kan trække dygtige akademikere derud, og det er jo ikke helt logisk i disse tider, påpeger Hans Christian Nielsen. ■

Forsker: gå ikke ledig for længe

Starten som nyuddannet akademiker er svær, men man bør ikke frygte arbejdsløshed i begyndelsen. Det handler dog om ikke at gå ledig alt for længe, efter man er færdig, siger en forsker.

Af Sanne Hyldgaard

shy@adm.au.dk

Inden for det første år efter endt uddannelse er man især udsat for arbejdsløshed. Dimittendledigheden ligger i øjeblikket på 21,4 procent.

Michael Svarer har forsket i arbejdsløshed og har haft adskillige speciale- og ph.d.-studerende, der også har nærstuderet emnet.

Han siger, at dimittender er særligt følsomme over for konjunktursvingninger, og at forskningen viser, at det gælder om at komme ind på arbejdsmarkedet i løbet af det første år efter endt uddannelse. Der er derimod ingen grund til panik, hvis det ikke lykkes de første par måneder, for sådan er det for de fleste.

” Man kan ikke udelukke, at arbejdspladserne foretrækker dem, der er helt nyuddannede, frem for dem, der har gået ledige

Michael Svarer,
professor i økonomi

– Men går der mere end et år, og den næste årgang dimitterer, begynder det at blive et problem. Man kan ikke udelukke, at ar-

bejdspladserne foretrækker dem, der er helt nyuddannede, frem for dem der har gået ledige, siger han.

En nyuddannet, der dimitterer under stor arbejdsløshed, har generelt sværere ved at komme ind på arbejdsmarkedet. Det kan Michael Svarer og hans studerende se i deres forskning.

– Konklusionerne er, at jo længere tid man er arbejdsløs, desto højere risiko vil man også have for at gå arbejdsløs senere hen, siger han.

Søg bredt

Michael Svarer peger på, at Danmark faktisk har relativt lav ledighed sammenlignet med mange andre lande.

– Selv hvis ledigheden stiger igen, vil vi stadig være bedre stillet end så mange andre lande.

Mange akademikere vil svare nej til, om de arbejder med det, de er uddannet til, og Michael Svarer påpeger, at man bør tænke i alternative baner.

– Noget af det, vi har bemærket i forskningen, er, at rigtig mange umiddelbart svarer nej, når de bliver spurgt, om de arbejder med det, de er uddannet til. Men det er jo forkert. For eksempel kan en historiker andet end at arbejde på et gymnasium eller på et museum. Historikeren er også humanist og har brede kompetencer, der kan bruges i for eksempel kommunikation og rådgivning, siger Michael Svarer. ■

Valg på Aarhus Universitet 22.-25. november 2010

UNIVERSITETSVALG For studerende på Aarhus Universitet er der valg til bestyrelsen, akademisk råd, ph.d.-udvalg og studienævn. For det videnskabelige personale er der valg til ph.d.-udvalget på de fleste hovedområder. Hvor, kan man orientere sig om på www.au.dk/valg.

AFVIKLING Valget afvikles elektronisk. For at kunne stemme skal du være **registreret i AU's selvbetjening**, da din adgangskode til valgsystemet er den samme som til selvbetjeningen. Kan du ikke huske din kode til selvbetjeningen, eller har du ikke benyttet selvbetjeningen før, kan du finde en vejledning på www.au.dk/valg, eller du kan kontakte Valgsekretariatet.

ELEKTRONISK Selve afstemningen foregår elektronisk fra www.au.dk/valg. Du kan stemme fra en hvilken som helst computer med internetopkobling på et hvilket som helst tidspunkt i afstemningsperioden. Afstemningsperioden løber fra mandag den 22. november kl. 9 til torsdag den 25. november kl. 16.

MANUELT Det vil være muligt at **stemme på papir** i Informationscentret, Fredrik Nielsens Vej 5, 8000 Århus C. torsdag den 25. november i tidsrummet 12 til 16.

VALGDEBAT

UNIvers gør plads til debatten op til Universitetsvalget. Har du et synspunkt eller en kommentar om valget, så send en mail til univers@au.dk. Se deadlines for debatindlæg på www.au.dk/univers/deadline

På godt dansk...

Universitetsvalg

Af Emil Melchior Mikkelsen,
Konservative Studenter

Reformbølgen er over os. Fakulteter sammenlægges, nedlægges og omdøbes. Meget godt (og skidt) kan siges om den såkaldte faglige udviklingsproces, men en ting stikker ud som et hæsligt fejlskud.

Før man havde fået læst notaterne omkring processen igennem, hed Humaniora pludselig "*Faculty of Arts*" og samfundsvidenskab hed "*School of Business and Social Sciences*", ligesom de andre nye hovedområder også havde fået nye smarte navne – på engelsk!

Man kan undre sig over, hvem det er, man ønsker at imponere med disse navne? Danskere forstår dansk bedre end engelsk, og over for de udenlandske studerende bruger man allerede engelske navne. Altså kan det ikke være for at lette forståelsen. Mest tyder på, at de nye smarte navne ikke har andet formål end at være smarte. Navngivningen er således endnu et tegn på den "engelske syge", der de sidste mange år har hærget. Det engelske har fået en status som "det lækre", mens dansk anses for bondsk og bøvet. Vil man pifte sit udsalg op, kalder man det "Sale", og vil man gøre universitetet lidt mere "lækkert", giver man hovedområderne engelske navne.

Der hersker ingen tvivl om, at ledelsen har fået bildt hinanden ind, at navngivningen er godt for den internationale profil

og konkurrenceevnen både i og uden for Danmark. Samme type vildfarelse har ført til de bizarre situationer, hvor danske undervisere stammer sig gennem en forelæsning på engelsk, alt imens de studerende mister op til 40 % af informationen.

Konservative Studenter anerkender vigtigheden af, at en nation bevarer sit særpræg, at vi som folk har vores sprog og bruger dette – også til forskning og udvikling! Universiteterne har en særlig rolle i at bevare og styrke det danske sprog. Det er på universiteterne, at størstedelen af vidensudviklingen, og dermed også sprogudviklingen, sker. Derfor er universitetet et centralt mål for en sprogpolitik, der så absolut er nødvendig, for at det danske sprog ikke lider uoprettelig skade. Der skal sættes en stopper for, at danskere underviser danskere på engelsk. Hovedområderne skal ikke have engelske navne, men navne som folk kan forstå, og som beskriver, hvad der foregår det pågældende sted. Yderligere ville det være et kæmpe aktiv, hvis der blev gjort en indsats for at få forskerne til også at publicere på dansk.

Alt i alt skal vores sprog meget mere på dagsordenen, hvilket dette indlæg forhåbentligt kan bidrage til.

Konservative Studenter vil i hvert fald kæmpe for at fremme og forsvare det danske sprog.

1 million til studiemiljøet

Universitetsvalg

Af Maria Juhler og Maja Viola Buskbjerg,
Studenterrådets spidskandidater til bestyrelsesvalget.

Studenterrådet går til valg med et krav om, at studiemiljøet sættes på dagsordenen. Herunder, at der afsættes penge til studiemiljøet på de nye hovedområder, og at der oprettes en centralpulje på 1 million kroner, som lokale sociale foreninger kan søge.

Et godt studiemiljø er ikke kun at få undervisning i lokaler uden skimmelsvamp eller at kunne finde en læseplads. Det handler også om at have en personlig tilknytning til et studium og til studiekommerater og undervisere.

Siden marts har Studenterrådets arbejde i høj grad været centreret om den faglige udviklingsproces, FU. Selvom meget af tiden er gået med at sidde i møder, arbejdsgrupper og udvalg, er der ikke kun tale om ændringer på papir. FU får stor betydning for langt de fleste studerende på Aarhus Universitet på både kort og lang sigt.

De fleste har sikkert hørt, at de ni fakulteter bliver til fire hovedområder, men det har været mindre debatteret, at antallet af institutter skal halveres. Det kan få store konsekvenser for studiemiljøet, hvis studier lægges sammen, og fag flyttes rundt. Alligevel har studiemiljøet på det nye AU ikke været en stor del af diskussionerne i forbindelse med FU. Det er problematisk, fordi studiemiljøet på et universitet har en afgørende betydning. AU's studiemiljøundersøgelse fra 2007 har vist, at et godt studiemiljø med en

stærk faglig identitet, gode sociale fællesskaber og et højt timetal er de vigtigste ingredienser, hvis man skal forhindre stress, depressioner og frafald blandt de studerende.

Studiemiljøet skal understøtte gode uddannelser og et universitet, der kan rumme mange forskellige typer unge. Derfor skal studiemiljøet også være en del af den centrale diskussion i forbindelse med FU.

Konkret kæmper vi derfor for, at studiemiljøet bliver sat på dagsordenen. Universitetets ledelse bør i tæt samarbejde med studerende hurtigst muligt lave en strategi for, hvordan vi sammen sikrer studiemiljøet på det nye universitet.

Derudover forslår vi, at AU afsætter en pulje på 1 million kroner, som studerende fra alle afkroge af universitetet kan søge til sociale initiativer. På den måde sikrer vi, at alle har mulighed for at bidrage positivt til studiemiljøet på det nye AU.

Vi mener, at det er essentielt for såvel nuværende som kommende studerende, at studiemiljøet bliver taget seriøst. Uden et godt studiemiljø får vi ikke gode uddannelser og et universitet for alle.

UNI-valg – det stemmer vi om

UNIVERSITETSVALG Om knap en måned bliver universitetsvalg 2010 skudt i gang, hvor de studerende skal finde næste års repræsentanter til Aarhus Universitets mange råd, nævn og udvalg. Men hvad stemmer man egentlig om, og hvad laver man som studenterpolitisk aktiv. UNivers har spurgt fire studerende, der i dag sidder i henholdsvis studienævnet, akademisk råd, ph.d.-udvalget og universitetets bestyrelse om, hvad de er med til at beslutte.

Læs desuden **UNivers'** særlige valgdebat i dette nummer af avisen på side 13.

Indflydelse trods alt

De akademiske råd har ingen formel indflydelse, og dekanen behøver ikke at lytte. Alligevel mener Anne Engelst Nørgaard, at de studerende er bedre stillet med rådene end uden.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

-Det er mit indtryk, at de hører på, hvad vi siger.

Anne Engelst Nørgaard læser historie og har sidefag i filosofi. Hun har i et halvt år været en af tre studenterrepræsentanter i akademisk råd på Det Humanistiske Fakultet.

– Inden rådsmøderne har vi typisk holdt formøder med underviserrepræsentanterne, for selve møderne i akademisk råd varer et par timer, og vi har kun haft to ordinære møder på et halvt år. Derfor kan det være lidt svært at få alle nuancer af en sag med, hvis

vi ikke har diskuteret den i forvejen, siger hun.

Universiteternes akademiske råd blev med universitetsloven i 2003 gjort rådgivende. Det betyder, at rådene ikke formelt kan beslutte noget, som dekanen skal følge. Alligevel føler Anne Engelst Nørgaard, at det er arbejdet værd.

Snakker os til rette

– Vi er bedre stillet med de akademiske råd end uden. Vi har et godt samarbejde med underviserne og dekanen, og jeg synes, vi kan snakke os til rette om mange ting. Samtidig får jeg også rent personligt en indsigt i, hvordan universitetet bliver styret ved at sidde i akademisk råd, siger hun.

Anne Engelst Nørgaard forklarer, at forårets møder i høj grad har haft den faglige udviklingsproces og det nye, store kulturvidenskabelige hovedområde som omdrejningspunkt. Og det, forventer hun også, fortsætter i både efteråret og den nye valgperiode efter nytår.

– Vi havde et ekstraordinært møde med rektor, hvor vi diskuterede fremtidens universitet, og vi har også i fællesskab i rådet indsendt en række punkter, hvor vi synes, at processen er problematisk ud fra et humaniora-synspunkt. Men jeg forventer da klart, at arbejdet fortsætter i de næste måneder, siger hun. ■

foto : Roar Lava Paaske | AU-foto

! AKADEMISK RÅD

På alle ni hovedområder er nedsat et akademisk råd, som består af repræsentanter for det videnskabelige personale og de studerende. Rådet har primært en rådgivende funktion – det vil sige, at dekanen, som leder hovedområdet, ikke er forpligtet til at følge det akademiske råds vedtagelser. Dog skal en række af hovedrådets og universitetets vigtigste sager forelægges rådet til diskussion, og tildelte ph.d.-grader skal også formelt godkendes af akademisk råd. Også de akademiske råd og deres fremtidige form har været diskuteret i forbindelse med den faglige udviklingsproces.

foto : Roar Lava Paaske | AU-foto

Kamilla Enevoldsen

! STUDIENÆVN

Et studienævn kan enten dække et enkelt studium eller flere relaterede studier og består af et lige stort antal repræsentanter for det videnskabelige personale og de studerende. Nævnet skal blandt andet udarbejde forslag til studieordninger, sikre at der bliver fulgt op på evalueringerne af undervisningen og godkende eksamensplaner. Desuden passerer alt fra meritansøgninger til eksamensklager forbi nævnets bord.

Universitetets maskinrum

Studienævnet behandler de nære ting, der har betydning for studiet, forklarer Kamilla Enevoldsen, der selv sidder i studienævnet på jura.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Nye fag, studieordninger, dispensationsansøgninger, pensumændringer, klagesager.

Listen over, hvad der kan ende på et studienævns bord, er lang og meget forskelligartet.

– Man får en rigtig god forståelse af, hvad der rører sig på studiet, forklarer Kamilla Enevoldsen, som er i gang med sin første periode som studienævnsmedlem for Moderate Jurister på Det Juridiske Fakultet.

Stort og småt

Hun forklarer, at der i hendes halvårstid i nævnet har været både store og små sager til debat.

– Hvis en underviser ønsker at udbyde et nyt fag eller lægge det på et nyt tidspunkt, så er det noget, vi behandler. Samtidig har vi også debatteret den faglige udviklingsproces og dens konsekvenser for faget jura, nu hvor vi står til at blive en del af et endnu større fakultet, siger hun, med henvisning til den proces der blandt andet betyder, at jura bliver en del af det nye Aarhus School of Business and Social Sciences fra år 2012.

Lige med underviserne

Kamilla Enevoldsen siger, at hun er overrasket over, hvor enige de studerende og de ansatte egentlig er i studienævnet. Man snakker sig oftest til rette, forklarer hun.

– Det er meget interessant at se professorerne fra en ny og mere ligeværdig vinkel. Jeg har slet ikke oplevet på nogen måde at blive talt ned til som studerende. Alle er meget interesseret i at høre, hvad de studerende har at sige.

Heller ikke mellem de studenterpolitiske lister, som alle sammen stiller op med hver deres program og mærkesager, har Kamilla Enevoldsen mærket den store afstand.

– Vi er selvfølgelig forskellige og lægger vægt på hvert vores område. Men når vi studerende mødes og snakker sammen før møderne, kan vi næsten altid blive enige om tingene. Vi vil jo alle sammen det bedste for vores studium, siger hun. ■

Spændende men svært at formidle

Anna Bager har siddet et år i universitetets bestyrelse. Arbejdet er spændende, men hun forstår godt, hvorfor det kan være svært at relatere sig til, hvor bygningerne skal stå om 20 år.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

-Det seneste år i bestyrelsen har været virkelig spændende, fordi vi har diskuteret den faglige udviklingsproces. Her føler jeg virkelig, at man har haft mulighed for at gøre en forskel og være medbestemmende.

Anna Bager læser statskund-

skab og er desuden én af de to studenterrepræsentanter, der er valgt ind i universitetets bestyrelse fra Studenterrådet. Og ud over udviklingsprocessen handler bestyrelsesarbejdet meget om de store linjer for universitetets udvikling – strategiplaner, fysiske rammer, budgetter – noget som det godt kan være vanskeligt at formidle videre til de studerende, som ofte for længst er færdige med specia-

let, når de største beslutninger i sidste ende føres ud i livet.

– Jeg kan godt forstå, at det ikke er interessant at forholde sig til, hvor der skal ligge auditorier i 2028. Derfor har den faglige udviklingsproces også været god. Den er anderledes tæt på, fordi det er ændringer af fakultetsstrukturer og ”her og nu”-konsekvenser, siger hun.

Kan stille krav for deres stemmer

Bestyrelsen har to studenterrepræsentanter ud af i alt 11 medlemmer. Alligevel mener Anna Bager, at de har rig mulighed for at gøre deres indflydelse gældende.

– Det har for eksempel været utrolig vigtigt for bestyrelsen og bestyrelsesformanden at have et enigt mandat bag beslutningerne om den faglige udviklingsproces. Det har vi kunnet bruge til at forhandle med, og vi har derfor haft mulighed for at stille nogle krav og rejse nogle debatter. Og hvis ikke man ved, at bestyrelsen betragter enstemmighed som væsentligt, kan det være svært som udenforstående at forstå, hvorfor det er relevant at deltage i et arbejde, hvor man kun sidder på to pladser.

Et år er kort tid

Anna Bager og Studenterrådet forsøger at inddrage så mange studerende som muligt i arbejdet.

– Vi holder selvfølgelig fællesmøder i Studenterrådet, men samtidig handler det også om at stikke fingeren i jorden og lufte bestyrelsespunkterne blandt de studerende man møder, især hvis de ellers ikke normalt er interesseret i studenterpolitik, siger hun.

En af udfordringerne ved det komplekse bestyrelsesarbejde er ifølge Anna Bager også, at man oftest kun sidder et år ad gangen.

– Et år er utrolig kort tid. De fleste andre medlemmer sidder jo for tre-fire år ad gangen, mens man som studerende kan risikere kun at få seks møder i alt. Og hvis man bruger de første to på at sætte sig i respekt, så er der ikke meget tid tilbage. ■

Midt i væksten

Aldrig har Aarhus Universitet optaget så mange ph.d.-studerende. Som medlem af ph.d.-udvalget på Det Naturvidenskabelige Fakultet er Adam Etches med til at planlægge fremtiden for de mange nye, der kommer til hvert år.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

En vækst i ph.d.-optaget på 60 procent på fire år. En række nye samlede ph.d.-skoler, der koordinerer forløbene for hele hovedområdet i stedet for at lade hver enkelt afdeling stå for deres egne ph.d.-er. En universitetsledelse og et videnskabsministerium, der hele tiden har luppen solidt planlagt over ph.d.-uddannelsen og ser det som den store videnssatsning og fokusområde for universiteterne i de næste år.

Adam Etches forklarer, at han i Det Naturvidenskabelige Fakultets ph.d.-udvalg i bogstavelig forstand er med til at lægge sporene for fremtidens forskeruddannelse.

– Alt er stadigvæk nyt, og vi udvider hele tiden. Der er tæske-meget fokus på ph.d.-området, og vi får også pengene til virkeligt at rykke. Som studenterrepræsentant er det fede, at vi er inde over det hele i idéfasen. Vi er med, når tingene bliver planlagt på helt lige fod med vip’erne, og det giver indflydelse, siger han.

En del af arbejdet

Han forklarer, at ph.d.-udvalget bare i den sidste periode blandt andet har diskuteret frisemestre, løn under udlandsophold, ligestillingstiltag, fælles layout af de færdige afhandlinger og ensretning af den midtvejseksamen, som alle ph.d.-studerende skal igennem.

Adam Etches har tidligere været studenterpolitisk aktiv, og lidt lige som de studerendes fagråd er de ph.d.-studerende organiseret i en fælles forening på hele naturvidenskab. Til forskel fra sin studenterpolitiske aktivitet ser han nu på mange måder arbejdet i ph.d.-udvalget som en del af sit arbejde.

– Som ansat på Aarhus Universitet har jeg også en forpligtelse til at gøre min arbejdsplads bedre, hvorimod en vigtig forpligtelse som studenterpolitiker også er at huske at få højere karakterer. Arbejdet i ph.d.-udvalget er selvfølgelig også noget, der opkvalificerer mig voldsomt, og det står da også på mit cv, siger han. ■

Anna Bager

foto : Roar Lava Paaske | AU-foto

Adam Etches

foto : Roar Lava Paaske | AU-foto

! BESTYRELSEN

Aarhus Universitets bestyrelse er universitetets øverste myndighed, som fastlægger retningslinjer for universitetets organisation, langsigtede virksomhed og udvikling. For eksempel har bestyrelsen i foråret diskuteret den faglige udviklingsproces, og det er også her, universitetets budgetter og regnskaber godkendes.

Bestyrelsen består af i alt 11 medlemmer: 6 eksterne medlemmer, 2 medlemmer der vælges for 4 år af det videnskabelige personale, 1 medlem der vælges for 4 år af det tekniske og administrative personale og 2 medlemmer der vælges hvert år af universitetets heltidsstuderende. De eksterne medlemmer udpeges af bestyrelsen selv.

! PH.D.-UDVALG

På hvert hovedområde er der etableret fælles ph.d.-skoler med medfølgende ph.d.-udvalg, der koordinerer skolens arbejde sammen med dekanen og ph.d.-skolelederen – lidt på samme måde som studienævnet koordinerer kandidatuddannelserne.

Udvalget består af både videnskabelige medarbejdere og ph.d.-studerende. Præcist hvor mange og hvordan de er fordelt, varierer fra hovedområde til hovedområde.

Magistrenes Sidney Lee

STUDIELIV Jon har afleveret. Fire år med specialet og 11 år som filosofistuderende er slut. Men hvad skal livet nu bringe magisteren i filosofi, om hvem en underviser har joket, at når to mennesker mødes på Aarhus Universitet er Jon Rostgaard Boiesen den ene?

Af Hans Plauborg

hhp@adm.au.dk

Jeg husker stadig, første gang jeg så Jon Rostgaard Boiesen. Det var i efteråret 1999 på tredje sal i bygning 327 – universitetets hovedbygning, hvor Institut for Filosofi huserede i mange år. Jon var begyndt på filosofi, og jeg var specialestuderende på instituttet. Den unge mand med det noget tunge ansigt under det lange hår og den lidt for store T-shirt var i samtale med en studiekammerat. Stemmen var insisterende, høj og lys på en helt særlig måde – derfor lagde jeg mærke til dens ejermænd. De brudstykker af samtalen, jeg kunne nå at høre, gav indtryk af en ung studerende, der i særlig grad havde taget begrebets anstrengelse på sig og søgt tilflugt i åndens verden. Her var ikke plads til løs snak om weekendens kampe i Superligaen.

Der var meget, der signalerede ”evighedsstudent” over Jon dengang i 99. Til gengæld var der ikke meget, der signalerede ”AU stud. kendis” *numero uno* 11 år senere. Men netop det er Jon blevet, en slags magistrenes Sidney Lee – på sin helt egen måde. Han har været aktiv i alle sammenhænge på sit studium fra formand for foredragsforeningen til redaktør for institutbladet og medlem af studienævnet – på én gang. Han har diskuteret, debatteret og demonstreret i alverdens universitetspolitiske sammenhænge. Han har stillet op til kommunalvalget og været folketingskandidat for Enhedslisten og stod bag ”Kirkeasyl” i Århus. Han er særdeles aktiv på

Facebook og har utallige Fb-venner, der kommenterer hans daglige opdateringer og analyser. Mange unge studerende kender ham – i hvert fald af navn – og rektor er på fornavn med ham. Faktisk kom rektor Lauritz B. Holm-Nielsen personligt for at overrække ham et par gourmetøl, da han for nylig efter fire års specialeskrivning endelig afleverede sine små 100 sider om marxisme efter post-marxismen. Og det er ellers ikke ligefrem, fordi Jon har fedtet for rektor gennem sin studietid.

Uden identitet

UNivers: Jeg læste på Facebook forleden, at du var identitetsløs. Det lyder ikke godt.

Jon: Nej, men det er også lidt skræmmende ikke længere at have identiteten som specialestuderende. For første gang i mange år kan jeg se Paradise Hotel med fuldstændig ren samvittighed. Jeg er ikke sikker på, jeg helt har forstået situationen endnu. Når folk spørger mig, om jeg er blevet færdig (med specialet, red.) siger jeg nej, men jeg har afleveret.

UNivers: Hvorfor i alverden skulle det tage fire år?

Jon: Det er der flere grunde til. Det er ikke nogen hemmelighed, at jeg fik en depression undervejs og i perioder ikke fik skrevet meget. Nogle dage sad jeg bare der og kiggede ind i skærmen i 8 timer, og til sidst var der ikke mere kaffe. Men selvfølgelig har alle mine aktiviteter og engagementer også fyldt meget. Måske for meget. Måske har der været debatter, møder og demonstrationer, jeg ikke skulle have deltaget så aktivt i. Du får i

hvert fald ingen erklæring fra mig om, at det er godt at bruge så lang tid på specialet. Det er det ikke, men jeg har nok en svaghed for overspringshandling.

Facebook og performance

UNivers: Din helt store overspringshandling må være Facebook. Hvorfor bruger du så meget tid på at pludre i cyberspace?

Jon: Arh, nu synes jeg, du er lidt urimelig. Det meste er da interessante politiske og filosofiske diskussioner. Altså Facebook var

UNivers: Alt det her Facebook, er det ikke bare et stort egotrip for dig?

Jon: Der er vist nogen, der har sagt, at Facebook er lige dele performance og social interaktion. Det tror jeg er rigtigt. Jeg har mange meninger og synes jo, at verden skal høre dem. Men jeg er ikke nogen Susan K. eller Amalie, der forsøger at blive kendt for at være kendt. Jeg har heller aldrig bevidst forsøgt at opbygge et stort netværk. Det er bare kommet via mine aktiviteter.

foto: Jesper Røis | AU-foto

uden tvivl et medie, jeg ikke vidste, at jeg savnede. Inden jeg kom herved i Universitetsbaren, var jeg lige inde for at lave en kommentar til statsministerens åbningstale. Det er så let at lade sig rive med, siger Jon.

Her skylder vi læserne at fortælle, at Jon på et tidspunkt blev smidt af Facebook, fordi han var for aktiv. Facebook var tilsyneladende bange for, at de mange opdateringer var spam og lukkede hans konto. Det blev til en historie i Politiken og foranledigede også en støttegruppe på Facebook under navnet ”Jon tilbage på Facebook”. Og det kom han.

Jon: Jeg tror, de har ændret reglerne. Jeg er i hvert fald ikke blevet mindre aktiv siden.

UNivers: Vil det sige, at du slet ikke føler dig som en universitær kendis?

Jon: Næh, jeg kender mange, og mange ved, hvem jeg er. Men jeg bliver ikke feteret. Og du må gerne citere mig for, at der heller ikke et noget fiske i at have den status, jeg har.

Overvejede at kuppe Studenterrådet

UNivers: Du har stået for demonstrationer på og uden for universitetet. Du var med til at etablere Humboldt-bevægelsen i et forsøg på at italesætte ideer og værdier, der er gået tabt efter Universitetsloven i 2003. Og du har diskuteret og debatteret politik i alverdens sammenhænge. Men hvorfor har du aldrig søgt officiel magt i studenterrådet?

Jon: Jamen det er da et godt spørgsmål. Set i bakspejlet kunne jeg også godt tænke mig at have haft mere officiel magt, for eksempel som repræsentant i bestyrelsen. Da vi etablerede Humboldt-bevægelsen, sagde nogen, at vi skulle have forsøgt at kuppe Studenterrådet og simpelthen erobre dem indefra. Stærkere var de ikke. Men det valgte vi altså ikke at gøre. Studenterrådet var dengang præget af mere karriereorienterede statskundskabsstuderende, der mest gik op i, hvad der var godt for deres CV. Det har heldigvis ændret sig. I dag er jeg meget enig med Studenterrådets politik og synes, det er gode folk, der sidder der. Hvis jeg var ny studerende i dag, var jeg helt sikkert gået ind i Studenterrådet og havde søgt politisk indflydelse der.

” For første gang i mange år kan jeg se Paradise Hotel med fuldstændig ren samvittighed.

Jon Rostgaard Boiesen, filosof

Ikke slut med filosofien

UNivers: 11 år på universitetet er slut. Hvad skal der ske nu?

Jon: Jeg ved det ikke. Det er jo også det, der er lidt skræmmende. Jeg er sikker på, at jeg har hjernen til at skrive en ph.d., men jeg ved ikke, om jeg har ikke psyken. Jeg kan jo ikke lade være med at arbejde politisk, så måske er der en levevej her. Jeg vil også meget gerne undervise.

UNivers: Og filosofien? Er det slut med den?

Jon: Overhovedet ikke. I aften skal jeg til det første møde i læsekredsen for tysk idealisme, hvor vi går i gang med at læse Kants religionsskrift. Så nørdet er jeg sgu stadig. ■

?! HVAD TÆNKER DU, NÅR JEG SIGER ...

"AARHUS UNIVERSITET"

Jon: Gule mursten og en helt særlig lugt på gangene i hovedbygningen. Aarhus Universitet har været en stor del af mit liv, og jeg har mange gode minder fra stedet.

"YTRINGSFRIHED PÅ UNIVERSITETET"

Jon: Jeg håber, den har det godt, men jeg bliver tit i tvivl. Rigtig mange folk er bange for at sige deres mening, men generelt tror jeg sådan set ikke, at de har noget at frygte ved at åbne munden. Folk burde melde ud til ledelsen og debattere i stedet for at gå og mukke i krogene.

"LAURITZ B. HOLM-NIELSEN"

Jon: En venlig mand. Rektor virker, som om han lytter til de studerende. Men jeg er lidt i tvivl, om han gør det, når det kommer til stykket. Han har mange planer og vil uden tvivl universitetet det godt. Men jeg synes ikke, han begrundet sine beslutninger godt nok.

"STUDERENDE ÅRGANG 2010"

Jon: De er unge. De har sgu ikke engang oplevet murens fald! Mange virker politisk engagerede, men jeg synes ikke, jeg kender dem.

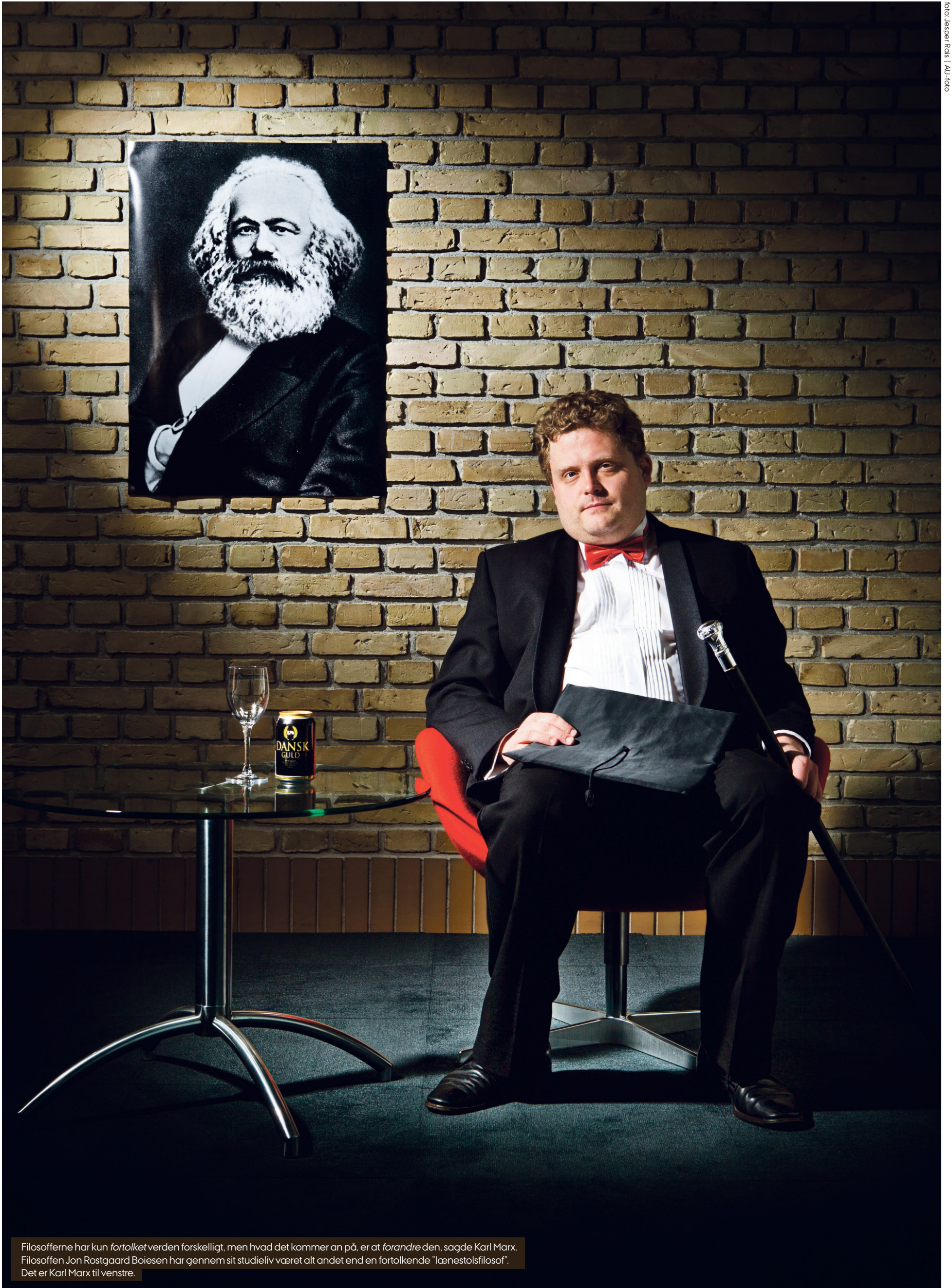
"UNIVERSITETSDEMOKRATI"

Jon: Det er i høj grad afskaffet. For få år siden var universitetet en kollegial institution med valgte ledere. I dag er det en virksomhed. Og en virksomhed er ikke demokratisk.

"DIN STØRSTE BEDRIFT PÅ UNIVERSITETET"

Jon: Det må være min tid som formand for Filosofisk Forening. Vi fik stablet mange fantastiske foredrag på benene, og nogle gange stod publikum i kø for at få en plads. Jeg synes, jeg har gjort mit til at være med til at skabe et godt studiemiljø.

Filosofferne har kun *fortolket* verden forskelligt, men hvad det kommer an på, er at *forandre* den, sagde Karl Marx. Filosofen Jon Rostgaard Boiesen har gennem sit studieliv været alt andet end en fortolkende "lænestolsfilosof". Det er Karl Marx til venstre.

Tag til udlandet

Flere danske studerende skal tage et udlandsophold. Det er hovedbudskabet i en ny kampagne fra Videnskabsministeriet. Kampagnen, med navnet "Grib verden", har designeren Stine Goya og studieværten Clement Kjærsgaard som ambassadører.

– Jeg kan ikke se, hvordan man kan kompensere for det at have international erfaring, siger Clement Kjærsgaard i et videointerview på det nye website www.gribverden.dk. Websitet er tænkt som en motivations- og inspirationsportal, hvor de unge kan se, hvordan globalt udsyn og erfaring fra udlandet gavner både personligt og fagligt.

Investeringsnørder danner ny studenterforening

FinanceLab Aarhus er navnet på en ny studenterforening, der i løbet af de næste måneder ser dagens lys på Aarhus Universitet. Idéen stammer fra CBS i København, hvor foreningen er den hurtigst voksende studenterforening.

– FinanceLab er primært henvendt til studerende med interesse i finansiering og investering. I starten vil foreningen arrangere oplæg og diplomkurser i investering, men tanken er, at der til foråret også vil være et investeringspanel, siger Claus Bjørn-Didrichsen, der er primus motor på universitetet.

Små blege kirurger

Af Lasse Emil Frost

lef@adm.au.dk

Spørgsmål:

Er det rigtigt, at man bruger levende larver til at rense sår med?
Peder Stausholm Kousgaard, Spansk og Spanskamerikansk Litteratur og Kultur, 1. semester.

Svar:

Ja, det er helt rigtigt. Man fik første gang øjnene op for fænomenet under Første Verdenskrig, hvor soldaterne ofte pådrog sig voldsomme læsioner i skyttegravene. Risikoen for koldbrand var overhængende, og død og amputation hørte ikke til blandt

sjældenhederne. Imidlertid viste det sig, at mange sår blev angrebet af larver, og man konstaterede, at netop disse sår helede hurtigere og ikke udviklede koldbrand. Med ét havde man altså en effektiv teknik til sårrensning. Og den anvendes den dag i dag.

Men hvordan kan larver rense sår?

Guldflyens (en grønlig spyflueart, red.) larver, også kaldet maddiker, udsender bestemte enzymer via deres spyt, som opløser dødt væv. Det døde væv kaldes i medicinsk sprogbrug nekrotisk væv. Det er den slags væv, der forekommer som en mørk belægning på sår, og

som både sløver helingsprocessen, ophober bakterier og øger infektionsrisikoen. Larverne renser såret ved simpelthen at æde det nekrotiske væv.

Det er præcis denne effekt, vi mere kontrolleret udnytter i vores moderne sårbehandling. Vi får larverne leveret sterilt i små "teposer", og det er igennem huller i dem, larverne arbejder med at opløse og fortære det døde væv. Larverne arbejder altså næsten som en form for mini-kirurger.

Hvordan reagerer patienterne på sådan en behandlingsform?

Behandlingen er for nogle patienter og behandlere grænseoverskri-

FRIT EN FORSKER

Udnyt den store hjernemasse på Aarhus Universitet. Har du en ide til frit en forsker, så send en mail til redaktionen på univers@au.dk

mere i året, siger Søren Hein Rasmussen.

Kommercielle mærkedage

Der er i al almindelighed mere salg i kostumer, slik, uhyggelig pynt og dekorationer end i at tænde et lys i kirken, og de danske butikker tjener i dag godt på Halloween-merchandise.

Andre nye, kommercielle traditioner er også kommet til – gerne hjulpet på vej af butikkerne. For eksempel er Valentines Day den 12. februar efterhånden blevet en integreret mærkedag for de danske blomster- og chokoladebutikker,

og hvert år markerer flere danskere dagen ved at forkæle dem, de har kært, med gaver og søde kort.

– Vi får ganske vist nogle af traditionerne fra en stærk amerikansk populærkultur, men jeg mener ikke, at vi ufrivilligt får dem trukket ned over hovedet. Vi kan jo lide dem!, siger Søren Hein Rasmussen.

Ifølge ham kan vi forvente at se endnu flere internationale traditioner i Danmark i fremtiden – også fra andre dele af verden. ■

LÆS MERE OM ARRANGEMENTERNE: STUDENTERHUSAARHUS.DK

Uhygge på AU

Den 31. oktober er det Halloween. Oprindeligt stammer festligheden fra Europa. Alligevel er den uformelle amerikanske tradition mere populær end vores egen Allehelgensaften – også på Aarhus Universitet.

Af Rikke Carlsen

rc@adm.au.dk

Flere og flere danskere fejrer hvert år den amerikanske fest Halloween, og studerende i Århus er ingen undtagelse. Studenterhus Århus er nemlig også med på bølgen. Her fejres Halloween den 26. oktober til International Night, og igen den 30. oktober, hvor Black City kommer og spiller.

Men faktisk udspringer Halloween af Allehelgensaften, som vi har haft i Danmark i mange hundrede år.

Allehelgensdag blev i slutningen af 1700-tallet afskaffet som helligdag i den protestantiske kirke, og siden er traditionen næsten gået i glemmebogen for den almindelige dansker. Dagen markeres dog stadig i kirken den første søndag i november, hvor man mindes de afdøde kristne.

I USA er Halloween en uformel fest, der fejres med en slags karneval med okkulte og uhyggelige undertoner. Børn klæder sig ud, går fra dør til dør og tigger om slik. Familier udsmykker deres huse og forhaver med græskar og anden pynt, og mange voksne amerikanere fejrer Halloween med udklædning og store fester.

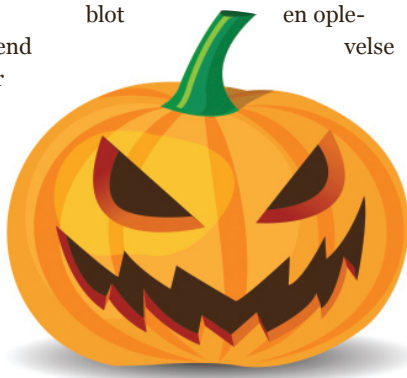
Hellere Halloween

Selve navnet Halloween kommer af "All Hallows' Eve", altså "Alle Helliges Aften", men det er en noget mere farverig tradition end den kirkelige. Og danskerne er vilde med den. Så vilde at vi er begyndt at fejre den amerikanske model i stedet og landet over holder store fester med gysertema – ligesom i Studenterhus Århus.

Lektor Søren Hein Rasmussen fra Historisk Afdeling, Aarhus Universitet, fin-

der det ganske forståeligt, at vi overtager den amerikanske tradition.

– Vi har overtaget mærkedage i mer end 150 år. Danskerne møder jo blandt andet de amerikanske traditioner i film og tegnefilm hele tiden. Derfor ligger det lige til højrebenedet at adoptere dem. De har noget legende og appellerende over sig, og så kan vi jo tage dem til os, uden at de ændrer vores liv. På den måde har vi blot en oplevelse

!

HVOR KOMMER TRADITIONEN FRA

De fleste folkelige festligheder har rødder mere end ét sted. Dette gælder også for Halloween/Allehelgensaften.

Det menes, at traditionen oprindeligt var en slags keltisk nytår, der blev fejret i november. Altså en overgangssituation, hvor året skifter, og hvor overnaturlige væsner og kræfter har friere spil end ellers. Skikken blev, ligesom med mange andre hedenske traditioner, gjort kristen, da missionærerne omvendte kelterne.

I den katolske kirke fejrer man de afdøde helgener på Allehelgensdag den 1. november.

◀ **Græskarlygten** er en amerikansk tradition, der udspringer af det irske sagn: "Jack of the Lantern". Han levede et gudfrygtigt liv og snød selveste Fanden flere gange. I døden blev han dømt til at vandre hvileløst om mellem himmel og jord – med en roe udhulet som lanterne.

Immigration frustration

IMMIGRATION

While rare, immigration issues can plague international students.

By David Vranicar

univers@au.dk

Wanting to make the transition from country-hopping backpacker to full-time student as smooth as possible, Thea Coventry went to the Danish Embassy in her native Australia on 24 May and submitted her student visa application.

Coventry, who is pursuing a law degree, had already been admitted to Aarhus University as an exchange student for the autumn semester, which started at the end of August. By applying for her student visa in May, she gave herself plenty of time.

The same is true for Elsy Melkonian. Like Coventry, Melkonian didn't want immigration issues tainting her move to Aarhus. So in the middle of June, Melkonian submitted her student visa application to the Danish Embassy in Damascus, Syria, where she has lived since she was a child (she's originally from Armenia).

Her visa, she was told, would arrive in Damascus at the beginning of August.

Nearly all of the hundreds of international students who study in Aarhus navigate the residency process without a glitch. But as Melkonian and Coventry can attest, when there is even a minor problem, students can be subjected to a dizzying introduction to Danish immigration policy. An introduction that can last for months.

Deadlines pass, problems begin

In June, Coventry embarked on a long-planned vacation in Europe, confident that by the time she got to Denmark in August, her visa confirmation letter would be waiting in her mailbox.

"The max amount of time they said they needed was two months, and my university wasn't starting until mid-August," Coventry says. "I specifically asked about that and the Embassy confirmed that that was sufficient time. I'm thinking, 'OK, this is all fine. It'll just come soon.'"

But after ten weeks had passed, Coventry, who was now in Aarhus, grew concerned – and her concerns were well founded. She rang the immigration authorities and

It was really horrible. I really came to a point where I cancelled the whole idea in my mind, says Elsy Melkonian.

was told that the statement she had provided declaring her financial solvency had been rejected.

Instead of a personal bank statement, Coventry had submitted a letter from her home university verifying her scholarship, as well as the conditions of her student loan package: through an exchange-student agreement, her expenses in Aarhus would simply be added to the student loans she was accruing in Australia.

"The Danish immigration people said that was fine," Coventry says, "and the Danish immigration authority in Australia said it was fine too."

She then decided to ask her boyfriend's father to open a bank account in her name. The father, who lives in Germany, complied with her request, opening a joint bank account for Coventry and her boyfriend.

She finally had the single missing piece of her application. Or so she thought.

Stuck in Syria

Shortly after submitting her student visa application, Melkonian received an email saying that it would be processed within six to eight weeks. After six weeks had passed with no word on the status of her application, she started making calls to the immigration authorities in Denmark. The application, she was told, was being processed. Be patient.

But six weeks turned to eight, and eight to ten. It was now September and she was stuck in Syria, unable to legally enter Denmark. Oh, and her classes had already started.

"There are a lot of arrangements

you need to make," says Melkonian, who is getting a Master's in journalism. "But I couldn't do anything. What should I do? Should I go to my job and tell them that I quit? Should I take out money? What do I do? It was a really tough time for me. You don't know what the next step should be."

"What should I do? Should I go to my job and tell them that I quit? Should I take out money? What do I do? It was a really tough time for me. You don't know what the next step should be."

Elsy Melkonian, International student at Aarhus University

The anxiety grew each day

"It was really horrible. I really came to a point where I cancelled the whole idea in my mind."

On 12 September, nearly three months after submitting her application, Melkonian received word from the Danish Embassy in Damascus that her visa was ready. She promptly quit her job and bought a plane ticket.

She got to Denmark 11 days later, on 23 September. The exam for her first class, which she had yet to attend, was due the next week.

Annoying anomalies

This isn't how the immigration

process is supposed work. And, to be fair, this isn't how the immigration process usually does work. Henriette Skouenborg, who works with the Danish Immigration Service, says that 95 percent of student visa applications – if properly completed – are processed within the allotted two months.

"I don't find that this is a very common problem," Skouenborg says. "So one of the things you need to bear in mind is that although you might hear problems from one or two people, overall we are very efficient."

Having worked at the Aarhus University International Centre for ten years, Kaja Bertelsen has seen this efficiency in action. She has dealt with hundreds of international students studying at AU, and she says that the vast majority are handled without any problems.

Most of the issues, according to Bertelsen, stem from the embassies in the countries where the applications originate. This past summer, for instance, Bertelsen was confronted with a pair of students who submitted applications at an African embassy that had simply stopped processing them. Bertelsen says there were six months of unprocessed applications sitting at the embassy which had never been sent to Denmark.

"In general," Bertelsen says, "it's mostly because of the Danish embassies: problems at the embassies, not really with the Danish Immigration Service as such."

AU and the Danish Immigration Service, she says, have "a great relationship."

But that didn't help Coventry and Melkonian: at no point were they contacted by the Danish au-

thorities regarding their visa applications. And even after they arrived in Denmark, their headaches weren't over.

The wait continues

Toting her bank statement, Coventry went to the immigration office in Aarhus in mid-September. At this point she was actually living in Denmark without a CPR number – which means that she was not a real citizen. She didn't have insurance; she couldn't so much as check out a library book. When her bike was stolen, she wasn't allowed to file a police report.

Coventry happily handed over the document that would, in theory, be her final step towards obtaining her residence permit. But the immigration authorities told her that they could not accept the bank statement because the account was in the name of Coventry and her boyfriend: it wasn't technically her account.

Coventry was then told that if she wanted a residence permit she would have to open her own personal bank account. One problem – you can't open a bank account in Denmark without a CPR number, and you can't get a CPR number without a residence permit. It doesn't take a law student to detect flawed logic here.

Melkonian's problems didn't stop at the border, either. Like Coventry, circumstances required that she open a bank account, and like Coventry she lacked the CPR number to do so.

Citing a fear of compounding her problems, she declined to elaborate on the details.

Bertelsen, who is familiar with Melkonian's situation, says, "That was very unlucky. That was definitely one of the more dramatic cases. That's not how it usually is."

Not over yet

At the time of publication, both Melkonian and Coventry said their immigration issues were ongoing. Melkonian was still without her CPR card, and Coventry was waiting to receive her residence permit confirmation (which she needs to apply for a CPR number).

Melkonian and Coventry realise that they are in the minority when it comes to student visa problems, but that's hardly consolation.

"It's just a stupid system," Coventry says, "where if one thing goes wrong, you're prevented from doing everything. Complete frustration. You fall into this crack in the system, and it's horrible."

"It's so hard," says Melkonian. "I really wish these things would be over and I could be at peace." ■

Photo: Real Love Photos | AU-foto

AARHUS UNIVERSITET

"Jeg har gjort mit til at være med til at skabe et godt studiemiljø..."

Læs om evighedsstudenten, der blev færdig på side 16-17

UNIVERS

STUDENTER
SIDERNE

NYHEDER ■ INTERNATIONAL ■ STUDIELIV ■ DEBAT ■ UNIVERSITETSVALG 2010 ■ ARBEJDSLØSHED ■ OG MEGET, MEGET MERE ...

foto: Jesper Røis | AU-foto

JON HAR AFLEVERET

Fire år med specialet og 11 år som filosofistuderende er slut.
Læs mere > **SIDE 16-17**

IMMIGRATION FRUSTRATION

WHILE RARE, IMMIGRATION ISSUES CAN PLAGUE INTERNATIONAL STUDENTS. THE UNLUCKY FEW CAN BE SUBJECTED TO A DIZZYING INTRODUCTION TO DANISH IMMIGRATION POLICY.
READ MORE > **PAGE 19**

KAN LARVER RENSE SÅR

FORSKER SÆTTER FOKUS PÅ LEVENDE KRYB, DER GÅR I MEDICINENS TJENESTE OG I BOGSTAVELIG FORSTAND ÆDER RISIKOEN FOR KOLDBRAND OG AMPUTATION UD AF ALVORLIGE LÆSIONER.
LÆS MERE > **SIDE 18**

UNI-VALG 2010

OM Knap en måned bliver universitetsvalget skudt i gang, hvor de studerende skal finde næste års repræsentanter til Aarhus Universitets MANGE RÅD, NÆVN OG UDVALG.
LÆS MERE > **SIDE 12-14**

LEDIGHEDSPANIK

MANGE AF DE UNIVERSITETSSTUDERENDE, SOM NETOP HAR LAGT STUDIET OG SPECIALESKRIVNINGEN BAG SIG, HAR I STEDET TAGET SKRIDTET DIREKTE UD I LEDIGHEDSKØEN.
LÆS MERE > **SIDE 10-11**

LÆS
OGSÅ
I DETTE
NUMMER